

the WEB WE WANT

Online, egymás közt –
Fiatalon és aktívan a neten

Internet, ahogy mi szeretnénk

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

ins@fe

saferinternet.hu

Google

upc

Köszönetnyilvánítás

- Köszönet az **Insafe** és az **INHOPE** hálózatok tagjainak hasznos észrevételeikért és azért a nagyszerű munkáért, amellyel az internet felelős használatára tanítják a gyerekeket és fiatalokat.
- Köszönet az **Európai Bizottságnak** az Insafe és az INHOPE hálózatok, illetve az internet minőségi javítását célzó további kezdeményezések folyamatos támogatásáért, valamint azért a haladó szemléletmódért, amellyel a gyerekek számára megfelelőbb internetes környezet kialakítását célzó törekvésekre tekint.
- Köszönet a **Google**-nak és a **Liberty Globalnak** azért a támogatásért, amelyet könyvünk létrehozásához nyújtottak.
- Köszönet a **számtalan fiatalnak**, akik megosztották velünk észrevételeiket, és előzetesen tesztelték a könyvben található feladatokat. Köszönjük továbbá a **European Schoolnet**tel együttműködő **oktatási minisztereknek**, valamint a **European Schoolnet munkatársainak** a folyamatos közreműködésüket, illetve elkötelezettségüket, amellyel az online technológiák tanítási-tanulási folyamatba való integrálásán keresztül törekszenek az oktatás átalakítására.

Előszó

Online lenni jó. A neten elérhetjük a barátainkat, megoszthatjuk a kedvenc zenéinket és képeinket, de ha van egy nagy ötletünk, hozzá némi íráskészségünk, és a kezdeményezéstől sem félünk, akkor akár még a világot is megváltoztathatjuk egy kicsit – ahogy Martha vagy Malala is tette (l. 15. oldal).

Ezt a kézikönyvet forgatva próbára teheted készségeidet, megtudhatod, milyen jogaid vannak az online világban, és közben magad is kitalálhatsz egy-két olyan tippet, amit érdemes lehet megosztani a világ más pontjain élő fiatalokkal. Arról is olvashatsz, hogyan vélekednek a veled egykorúak a különböző online tevékenységekről, és hogy ki mit gondol, mire való tulajdonképpen a net. Ezért adtuk ennek a kézikönyvnek az Internet, **ahogy mi szeretnénk!** címet.

Te mit gondolsz az internetről? Szerinted mire kellene használni? Oszd meg velünk gondolataidat a www.webwewant.eu címen elérhető weboldalon!

YORICK, 22 éves holland diák

„Az internet... az egyik legfőbb eszköze az emberek közötti - különösen üzleti célú - kapcsolatteremtésnek, illetve a külföldi iskolák közötti partneri kapcsolatok kialakításának és a velük folytatandó eszmecserének.”

CHARLOTTE, 17 éves francia diák

„Volna egy kérdésem: lehetséges ma egyáltalán internet nélkül élni? Erősen kétlem, hiszen még ahhoz is a netet használjuk, hogy megtudjuk, milyen odakint az idő. Életünk részévé vált, olyannyira, hogy bizonyos elemeit már a mobiltelefonunkkal is tudjuk kezelni! Van ennek jó meg rossz oldala is; de hogy az internet segítségével bármikor bármit megtudhatunk, amire kíváncsiak vagyunk, az csodálatos dolog.”

TEREZA, 20 éves cseh orvostanhallgató

„Ez az a biztonságos, inspiráló és korlátozásoktól mentes helye a világnak, ahol bárki kifejtheti nézeteit és gondolatait (már ha a hazája törvényei is megengedik), anélkül hogy ezzel kitenné magát mások sértő vagy szélsőségesen kritikus reakcióinak.”

FLORAN, 20 éves holland diák

„Remek dolog az internet, de ha már a tartalmak szabad közlésére találták ki, akkor ami fönt van a neten, azt le is kellene tudni tölteni.”

ISABELLE, 12 éves holland középiskolai diák

„...információk kereséséhez, játékokhoz és e-mailezéshez.”

LIVI, 22 éves brit diák

„Az internet számomra eszköz a kommunikációhoz. Mindenre használom: a YouTube-ra feltöltött videókból tanulom meg, hogyan kell ezt vagy azt megcsinálni, de az egyetemi tanulmányaimhoz szükséges olvasmányokat is a neten olvasom el, mert itt mindig naprakészek az információk.”

LUBOŠ, 14 éves szlovák diák

„Azt akarjuk, hogy az internet nyitott és biztonságos hely legyen mindenki számára.”

JOSH, 18 éves brit mérnök gyakornok

„Az internet segítségével kommunikálok a barátaimmal, és itt - főleg a Facebookon - szervezem meg a társasági életemet. Olyankor is jól jön, ha valaminek gyorsan utána akarok nézni.”

IOANNA, 17 éves görög középiskolai diák

„Az internetet úgy kell felfogni, mint egy puzzle-t. Ha minden ember hozzátesz valamit a maga tudásából, lassan fölépülhet rajta egy összefüggő világ, amelyben az információk megállás nélkül frissülnek, a kép pedig folyamatosan kiegészül a még hiányzó elemekkel.”

Tartalomjegyzék

Előszó	3
Jogaid és kötelességeid a neten	
1.1 Légy tisztában a jogaiddal és a kötelességeiddel	6
1.2 A legnagyobb kihívás: a felhasználási feltételek	8
1.3 Mi a teendő, ha nem tartják tiszteletben a jogaidat?	10
„Az információ nem tudás” – Albert Einstein	
2.1 Itt az idő egy kis kritikus gondolkodásra	12
2.2 A hiteles internetes újságírók eszköztára	15
2.3 Gondolkodj, mielőtt posztolsz	17
Részvétel – Élet a neten	
3.1 Akció, reakció, interakció...	19
3.2 Hogyan lehetsz önmagad a neten?	23
3.3 Részvétel proaktívan... és felelősségteljesen!	26
Építsd fel a személyazonosságodat!	
4.1 Mutatkozz be a világnak!	29
4.2 Én, magam és szerény személyem	31
4.3 Az igazat, és csakis az igazat?	33
Legértékesebb kincsünk: a magánélet	
5.1 Rejtőzködés az interneten	35
5.2 Jog arra, hogy elfelejtsenek – a digitális lábnyom törlése	37
5.3 Mutasd meg magad – de ne vidd túlzásba!	40
5.4 Az én magánéletem – a te magánéleted	42
A benned rejlő művész	
6.1 Mik a szerzői jogok?	43
6.2 Te kalóz vagy?	45
Mi mindent tanultál – nettudós vagy netkezdő vagy?	47
Insafe a te országodban	50

Bővebb információk: www.webwewant.eu

„Nincs olyan jog a világon, ami ne járna együtt valamilyen kötelességgel.” Samuel Taylor Coleridge

Jogok

A jogok védelmet nyújtanak az egyéneknek vagy az egyének csoportjainak az igazságtalansággal szemben, továbbá lehetővé teszik az egyének számára, hogy a társadalom értékes és aktív tagjaiként teljes mértékben kibontakoztassák képességeiket. A jogok egyúttal azt is jelentik, hogy az egyének és az egyének csoportjai felelősséggel tartoznak másokért, továbbá magukban foglalják a magunk és a mások iránti tiszteletet is. A jogok morális és jogi kötelességeket vonnak maguk után, amelyeket a nemzetek és az emberek teljesíteni kötelesek.¹

Oktatás

Szabad véleménynyilvánítás

Tisztelet

Biztonságos környezet

Válaszadási jog

Magánélet

Személyes biztonság

Magántulajdon / szellemi tulajdon

Hiteles információk

Információkhoz való hozzáférés

Részvétel

➡ Válaszd ki, hogy a fenti fogalmak közül melyek tartoznak az internethasználathoz kapcsolódó jogaid, illetve kötelességeid közé. Van olyan, amelyik mind a két kategóriába tartozhat? Te is kiegészítheted a listát olyan szavakkal, amelyek szerinted összefüggenek az internethasználathoz kapcsolódó jogokkal és kötelességekkel. A Gyermekek jogairól szóló ENSZ egyezményből megtudhatod az összes jogodat és kötelességedet. A dokumentum a következő címen elérhető: <http://www.un.org/cyberschoolbus/humanrights/resources/plain.asp>

JOGOK

Szabad véleménynyilvánítás

KÖTELESSÉGEK

Mások iránti tisztelet

¹ Australian Broadcasting Corporation (2000), 'Human Rights: What and When' (online), <http://www.abc.net.au/civics/rights/what.htm>, megtekintés dátuma 04/01/2013.

Joanna

Én 14 éves vagyok. Milyen internethasználattal kapcsolatos jogaim és kötelességeim vannak?

Én 18 éves vagyok. Vajon ugyanazok a jogaim és kötelességeim, mint a tied?

Josh

➔ Szerinted vannak különbségek a **Joannát** és **Josht** megillető jogok között? Vannak eltérések a rájuk vonatkozó kötelességek között ?

14 éves

18 éves

➔ Némely jogok és kötelességek együtt járnak, mások látszólag ellentmondásban állnak egymással. Keress ilyen összefüggéseket és ellentmondásokat az online jogaid és kötelességeid között, és magyarázd meg őket!

JOGOK		KÖTELESSÉGEK
	=	
	≠	

1.2. A legnagyobb kihívás: a felhasználási feltételek

A felhasználási feltételek

Általános és specifikus feltételek, rendelkezések, követelmények, szabályok, előírások és szabványok, amelyek összessége egy megegyezés vagy egy szerződés alkotórészeként szolgál.

Egész biztosan előfordult már veled, hogy egy weboldalon kipipáltál egy mezőt, amivel elfogadtad a weboldal felhasználási feltételeit. **De vajon tudtad valójában, mi is az, amit elfogadsz?**

szövegnek tűnnek, azok elfogadása ténylegesen kötelez téged egy sor jogosultság és kötelezettség tiszteletben tartására. Ezért nagyon fontos, hogy megpróbáld megérteni ezeknek a szövegeknek a tartalmát.

Noha a felhasználási feltételek gyakran csak egy olvashatatlan jogi nyelvezeten írt, véget nem érő

Miért is ne nézzünk szembe most azonnal ezzel a kihívással?

A szellemi tulajdonjogok hatálya alá tartozó tartalmak vonatkozásában, mint a fényképek és videók (IP tartalom), az adatvédelem és alkalmazás beállítások alapján különösen az alábbiakhoz adja hozzájárulását: egy nem kizárólagos, átruházható, al-licencbe adható, jogdíjmentes, világlicenct nyújt részünkre bármely Ön által közzétett, vagy a Facebookkal kapcsolatos IP tartalom felhasználásához (IP Licenc). Ez az IP Licenc megszűnik, ha IP tartalmát vagy felhasználói fiókját törli, kivéve, ha az Ön által közzétett tartalmat másokkal megosztotta, akik azt nem törölték.

Forrás:

K1 Honnan származik ez a szöveg? (Válaszodat írd be a fenti „Forrás:” sorba!)

K2 Elfogadtad ezeket a felhasználási feltételeket? IGEN NEM

K3 Le tudod „fordítani” könnyebben megérthető megfogalmazásban a fenti bekezdést? Írd le „fordításodat” az alábbi üres sorokba!

² BusinessDictionary (2012), 'Terms and Conditions' (online), <http://www.businessdictionary.com/definition/terms-and-conditions.html>, megtekintés dátuma 20/08/2012.

TUDDAD?
?

Clément

Egy átlagos embernek 76 nyolcórás munkanapjába telne elolvasni az általa egy év alatt meglátogatott összes weboldal felhasználási feltételeit. Nem csoda, hogy az emberek általában egyszerűen csak legörgetnek a szöveg végéig, és rákattintanak az „Elfogadom a felhasználási feltételeket” gombra.³

Most, hogy már megtetted az első lépéseket a titokzatos jogi zsargon megfejtése felé, érdemes lenne le is jegyezned néhány „fordításodat” – a jövőben még hasznodra válhatnak. Nyomtasd ki egy olyan weboldal felhasználási feltételeit, amit rendszeresen használasz, és foglald össze a legfontosabb elemeit.

TUDDAD?
?

Léteznek olyan eszközök, amelyek segítséget nyújtanak a nehezen érthető felhasználási feltételek értelmezéséhez. Próbáld ki közülük egyet, például az EULAlyzert!

„Egy kép többet mond ezer szónál.”

➔ Ezért használunk gyakran szimbólumokat manapság a kommunikációhoz. Fejtsd meg az alábbi szimbólumok jelentését:

➔ Most pedig próbáld meg kitalálni és lerajzolni néhány ikont, amelyek a különböző weboldalak felhasználási feltételeiben gyakran előforduló elemeket jelképezhetik

Személyes
adatok
védelme

³ The Atlantic (2012), 'Reading the Privacy Policies You Encounter in a Year Would Take 76 Working Days' (online), <http://www.theatlantic.com/technology/archive/2012/03/reading-the-privacy-policies-you-encounter-in-a-year-would-take-76-work-days/253851/>, megtekintés dátuma 20/08/2012.

Szabálysértés

Olyan cselekmény végrehajtása, amelyet valamilyen szabály vagy törvény megtilt.⁴ Nem feltétlenül egyenlő a bűncselekménnyel. Jogi **kontextusban**⁵ gyakran használják a visszaélés szót is (pl.: szerzői jogokkal való visszaélés).

Az internethasználattal kapcsolatos jogaidat számos különböző módon megsérthetik, vagy visszaélhetnek velük. Noha az ilyen visszaélés gyakran a netikett vagy az elvárt etikus internethasználat irányelveit sérti, előfordul, hogy egyben törvénytörés is, ami akár jogi büntetőeljárást is maga után vonhat.

Írj néhány példát arra, hogy hogyan sérthetik meg az internethasználattal kapcsolatos jogaidat, vagy hogyan élhetnek vissza ezekkel.

- 1 Valaki egy kifogásolható - pl. közönséges - hozzászólást ír a profilodra egy közösségi oldalon.
- 2
- 3
- 4
- 5

James

„Egyszer vettem az interneten egy alkalmazást, és ez után folyamatosan pénzt vontak le a bankszámlámról. Anyukám nagyon mérges volt, de végül sikerült visszaszereznie az összes pénzemet.”

Szerinted ebben az esetben milyen jogait sértették meg Jamesnek? Szerinted ő teljesítette minden kötelességét? Milyen megoldást találhatott az édesanyja a problémára? Te szólnál valakinek, ha ilyen helyzetbe kerülnél? Kinek?

Hol jelenthetjük be az ellenünk elkövetett jogsértéseket?

Szerinted mi lenne a legjobb megoldás az általad felsorolt jogsértések vagy visszaélések orvoslására? Beszéljétek meg az összes lehetséges megoldást, majd írd le, hogy szerinted ezek közül melyik a legjobb.

- 1 Üzenetet küldeni a hozzászólás írójának, vagy beszélni vele; amennyiben szükséges, letiltani a hozzászólásait...
- 2
- 3
- 4
- 5

⁴ Merriam-Webster (2012), 'Violation' (online), <http://www.learnersdictionary.com/search/violation>, megtekintés dátuma 18/01/2013.

⁵ Ibid, 'Infringement' (online), <http://www.learnersdictionary.com/search/infringement>, megtekintés dátuma 18/01/2013.

➔ Szerinted jogsértésnek minősülnek az alábbi cselekmények a te országodban? Milyen következményekkel járhat ezeknek a jogsértéseknek az elkövetése?

Valakinek a téves bejelölése a fotókon

IGEN NEM

Egy koncertről készített saját fénykép feltöltése az internetre, miközben a koncertjegyre ráírták, hogy tilos videofelvételeket készíteni

IGEN NEM

Egy szerzői jogok által védett kulturális jelentőségű ábrázolás (egy széles körben ismert logó, szimbólum, személy arca stb.) feltöltése az internetre a szerzői jogok feltüntetésével vagy anélkül

IGEN NEM

Valakit letartóztatnak mobiltelefonok feltöréséért, de nem ítélik el. Ennek ellenére te publikálsz a profilodon egy bejegyzést, miszerint „XY mobilokat tör fel!!!”

IGEN NEM

Egy Facebook felhasználói profil létrehozása a valódi neved eltitkolásával

IGEN NEM

Lakóhelyeden zavargások törnek ki. Te nem veszel részt az eseményekben, de publikálsz egy bejegyzést a profilodon: „Király, balhé van nálunk, imádom!”

IGEN NEM

Egy tanár feltölt egy közösségi oldalra egy képet az osztályáról anélkül, hogy ehhez minden diák szüleinek a beleegyezését kérné

IGEN NEM

Egy 15 éves lány meztelen fotókat készít magáról, és a képeket elküldi a barátjának

IGEN NEM

2.1. Itt az idő egy kis kritikus gondolkodásra

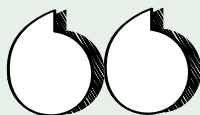
Információ

Adatok, amelyek (1) bizonyítottan pontosak és naprakészek; (2) egy bizonyos célt szolgálnak, és ennek megfelelően kerültek rendszerezésre; (3) olyan kontextusban szerepelnek, amelyben értelmezhetőek és relevánsak; (4) elősegítik a mélyebb megértést és a kétségek eloszlatását.⁶

Információ: Kell vagy nem kell?

Milyen információkat
szerzünk a netről?
Milyen információkat töltünk
fel a netre?

Ha az internetről van szó, kettőn áll a vásár - ezért jó lenne, ha a diákoknak megtanítanák a suliban, hogy hogyan használják fel, és hogyan rendszerezzék az interneten található különféle információkat. Én a házi feladataim

elkészítéséhez sokszor felhasználom az internetet, de itt annyi információ zúdul rám, hogy az néha már túlságosan soknak bizonyul.

Egyszer használtam egy bizonyos honlapot, aztán később rájöttem, hogy téves, amit ott olvastam - tiszta időpocsékolás volt.

Charlotte

Josh

Van egy együttesem, és a netre töltjük fel a koncertjeinkkel kapcsolatos tudnivalókat, és az új számaink videóit is. Nem hiszem, hogy túl sokan megnézik a honlapunkat, de akik tudják, hogy van honlapunk, azok biztosan látogatják. Így nagyon könnyű egyszerre sok embert elérni.

Nagyon hasznos a különböző dolgok vásárlásához. El szoktam menni a boltokba megnézni a ruhákat, aztán az interneten olcsóbban

veszem meg, ami tetszett!
Ha bármit szeretnék az interneten csinálni, mindig rengeteg adatot kell megadni, és engem néha aggaszt, hogy meg kell adnom a címemet meg a telefonszámomat. Az e-mail cím megadása nem zavar annyira, de a biztonság kedvéért többet is létrehoztam magamnak, arra az esetre, ha mindenféle spamet meg reklámot küldözgetnének nekem.

Livi

⁶ BusinessDictionary (2012), "Information" (online), <http://www.businessdictionary.com/definition/information.html>, megtekintés dátuma 20/08/2012.

Milyen információkat **szerzel** az internetről?

Milyen információkat **hagysz magad után** az interneten?

IGAZ vagy HAMIS? Mindannyian azt gondoljuk, hogy mi biztosan nem válhatunk egy átverés áldozatává. Az igazság azonban az, hogy az átverések, csalások elkövetői egyre ügyesebbek lesznek, mi viszont nem feltétlenül válunk egyre bölcsebbé. Hányszor találkozunk olyan felugró ablakkal, ami arról értesít, hogy nyertünk valamit, vagy hogy csak és csakis minket választottak ki valamire.

Nem mindig egyszerű felismerni az átveréseket – neked menne?

Nézd meg az alábbi weboldalakat – meg tudod állapítani, melyik a hamisak?

A <https://www.phish-no-phish.com/staying-safe-online/quiz/> címen még több ilyen feladatot találsz, és egy kvízben kipróbálhatod, milyen gyorsan ismered fel egy hamis weboldalt.⁷

⁷ Symantec (2012), 'Staying Safe Online' (online), <https://www.phish-no-phish.com/staying-safe-online/quiz/>, megtekintés dátuma 10/09/2012.

Honnan tudhatjuk, hogy megbízható és hiteles-e valami, amit az interneten találunk?

TUDDAD?

Az Egyesült Királyságban a 12-15 évesek 33%-a gondolja azt, hogy amikor valamire rákeresnek a neten, a keresők által felsorolt minden találat megbízható.⁸

Tudsz írni 5 szabályt a hatékony internetes információkereséshez?

1

2

3

4

5

➔ Biztonságos netezés

A megbízhatatlan információk mellett sok más veszéllyel is találkozhatunk netezés közben. Az alábbi mezőkben sorolj fel még néhány olyan veszélyt, amire érdemes odafigyelni! Az elsőt kitöltöttük neked.

Vírusok

Nézd át még egyszer az általad felsorolt veszélyeket, és rangsorold őket 1-től 6-ig aszerint, hogy te melyik miatt aggódsz a leginkább (a 6-os legyen a legkevésbé aggasztó). Kérdezz meg másokat is a környezetemben, hogy ők egyetértenek-e az általad leírt veszélyekkel, illetve azzal, ahogyan rangsoroltad őket.

⁸ Ofcom (2012), 'Children and Parents : Media Use and Attitudes Report' (online), <http://stakeholders.ofcom.org.uk/binaries/research/media-literacy/oct2012/main.pdf>, p.104 megtekintés dátuma 10/09/2012.

2.2. A hiteles internetes újságírók eszköztára

Újságírás

A hírek, leíró és szemléltető anyagok, illetve vélemények közlésének valamely tömegközlelési eszköz (médium) útján történő szóbeli, írásbeli vagy vizuális közlését, illetve szerkesztését célzó szakma vagy tevékenység.⁹

A blogok az események valós idejű tudósításának igen népszerű eszközzé váltak az átlagos polgárok körében. A blogoknak köszönhetően akár a gyerekek és a fiatalok is képessé válhatnak a közvélemény befolyásolására. Erre jó példa az alábbi két történet.

1

„Egy tálib fegyveres kedden a pakisztáni Swat-völgyben rálőtt Malala Yousafzaira, ezzel megsebesítve a 14 éves lányt, aki az oktatáshoz való jogért kampányolt. A támadó „visszataszítónak” minősítette Malala tevékenységét...”

The Washington Post, 10/09/2012¹⁰

▶ Keresd meg Malala Yousafzai történetét az interneten!
Írd le, mi mindent tett Malala, és milyen következményekkel jártak a tevékenységei?

Mit tett Malala?

Tevékenységeinek következményei:

Egy másik példa, ami egy 9 éves bloggerről szól:

2

„Az idén Martha Payne, egy kilencéves tanuló a skóciai Lochgilpheadből, világszerte a vezető hírek közé került, amikor a helyi hatóságok „betiltották” az iskolai menzán felszolgált ételeket bemutató blogját...”

Sarah Rainey, The Telegraph, 2/12/2012¹¹

▶ Mit tett Martha, és hogyan? Milyen következményekkel jártak a tevékenységei?

Mit tett Martha?

Tevékenységeinek következményei:

▶ Melyek voltak a leginkább megbízható információforrások, ahol Malaláról és Martháról szóló anyagokat találtál? Milyen szempontok alapján jutottál arra a következtetésre, hogy ezek megbízható források?

⁹ The Free Dictionary (2012), 'Journalism' (online), <http://www.thefreedictionary.com/journalism>, megtekintés dátuma 21/12/2012.

¹⁰ Khazan, O. (2012), 'Interview with 14-year-old Malala Yousafzai who was shot by Taliban (online), <http://www.washingtonpost.com/blogs>, megtekintés dátuma 10/09/2012.

¹¹ Payne, M. (2012), 'Martha Payne: diary of a girl who fed the starving' (online), <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews>, megtekintés dátuma 10/09/2012.

Az alábbi mezőben sorold fel 5 olyan „eszközt”, amit Malala és Martha felhasznált ahhoz, hogy blogjuk hiteles és hatásos legyen. Egyetértesz az első „eszközzel”, amit mi adtunk meg példának?

1 Objektívan és nem hatásvadász módon számoltak be személyes tapasztalataikról.

2

3

4

5

➔ Most pedig gondold bele, mi mindent tehet egy internetes (online) újságíró, amit a nem internetes médiumoknak dolgozó (offline) újságíró nem? És fordítva? Van olyan dolog, amit egy „offline” újságíró megtehet, amire az internetes újságírás esetében nem lenne lehetősége (pl. szerzői jogok, minőség-ellenőrzés, terjesztési lehetőségek stb.)?

Amit az online újságírók
megtehetnek

Amit az offline újságírók
megtehetnek

Malala és Martha olyan kérdésekkel kapcsolatban adtak hangot a véleményüknek, amelyek fontosak voltak számukra. Próbáld ki te is ugyanezt! Írj egy legalább 10 soros informatív blogbejegyzést arról az internetes veszélyről, amelyet a „**Biztonságos netezés**” oldalon (14. oldal) a legmagasabb fokra helyeztél hatfokú skálán. Miért fontos, hogy mindannyian odafigyeljünk erre az internetes veszélyre, és mit tehetünk ellene?

Mindenekelőtt ellenőrizd, hogy hiteles tényekre alapoztad-e az állításaidat. Ez után kérdezd meg a barátaidat, hogy szerintük az általad leírtak érthetőek és meggyőzőek-e. Töltsd fel a bejegyzésedet a www.webwewant.eu honlapra! Itt elolvashatod a mások bejegyzéseit is, és értékelheted azokat.

2.3.

Gondolkodj, mielőtt posztolsz!

Gondolkodj, mielőtt posztolsz!

Jog a gondolataink és a véleményünk akár szóban, akár írásban vagy bármilyen egyéb kommunikációs formában történő szabad kifejezésére, azzal a kikötéssel, hogy ezzel a jogunkkal élve nem okozhatjuk szándékosan senki más személyének vagy jó hírnevének a sérülését hamis vagy félrevezető állításokkal.¹²

➔ Egy közösségi oldalra feltöltesz néhány képet egy buliról, amin az előző hétvégén voltál. Melyik képeket töltöd fel, és kiket jelölsz be a barátaid közül a képeken?

▶ **Háttér:** Amy az egyik legjobb barátod. Nem használja olyan gyakran az internetet, mint te. Az iskolai színjátszó kör tagja, és hamarosan meghallgatásra megy, hogy szerepelhessen egy TV-műsorban.

▶ **Twitter felhasználónév:** @amy_singsdances

▶ **Céljai:** Musicilekben és tévéműsorokban kamatoztatni a tehetségét

▶ **Személyisége:** Vidám, gondoskodó, érzékeny – ő az első, aki meghallgat, ha úgy érzed, beszélgetned kell valakivel.

▶ **Mit szeret csinálni:** Énekelni, táncolni, chili-szószos csirkét enni, a barátaival lenni

▶ **Háttér:** Aidan a legjobb barátod. Kisbaba korotok óta ismeritek egymást! Nagyon szereti a zenét, és az ideje nagy részét új számok írásával tölti, illetve azzal, hogy a SoundCloudon követi, milyen visszajelzéseket adnak az emberek a zenéire.

▶ **Twitter felhasználónév:** @musicandaidan

▶ **Céljai:** Zenetanár szeretne lenni

▶ **Személyisége:** Aidan nehezen fejezi ki magát trágár szavak használata nélkül! Könnyen felbosszantja magát, de amikor zenél, mindig nagyon nyugis.

▶ **Mit szeret csinálni:** Zenélni, zenét hallgatni, zenéket vásárolni, zenei fesztiválokra járni

▶ **Háttér:** Sam egy rejtett zseni – az iskolában egy évfolyammal előrébb jár, mert hihetetlenül jó matekból. A baráti társaságokban ő a vadóc. Mindig mindenben részt akar venni, és szereti felborzolni a kedélyeket.

▶ **Twitter felhasználónév:** @sexy_sam_can

▶ **Céljai:** Elérni mindent, amire vágyik, de úgy, hogy közben jól is érezze magát

▶ **Személyisége:** Az új barát. Sam mindenbe hirtelen ugrik bele, és nem túl gyakran gondol bele a következményekbe. Eszméletlen humora van, mindenkit megnevettet.

▶ **Mit szeret csinálni:** Gyakorlatilag mindent!

▶ **Háttér:** Nate egy igazi könyvkukac. A családja nagyon konzervatív, és nagyon szigorúan megkövetelik tőle, hogy jól tanuljon. Nagyon ritkán jár el szórakozni, és sokat tanul a dolgozataira. Amikor mégis elmegy a többiekkel, hajlamos teljesen elengedni magát.

▶ **Twitter felhasználónév:** Nem használja a Twitter-t.

▶ **Céljai:** Ügyvéd szeretne lenni. Szereti a drága ruhákat, és egy jól fizető állásra van szüksége, hogy ezeket ki tudja fizetni!

▶ **Személyisége:** Nate eléggé visszahúzódo.

▶ **Mit szeret csinálni:** Szeret lányokkal lenni, és néha a kelleténél kicsivel több alkoholt inni (de csak akkor, amikor éppen nem tanul!)

Vajon mi történhetett a hétvégén?

A baráti körből ki reagálhat érzékenyen arra, ha az engedélye nélkül róla készült képeket töltenek fel az internetre?

Szerinted a baráti körben van olyan, aki érzékenyebb a többieknél?

A barátok közül szerinted ki az, aki valószínűleg a legrugalmasabban áll hozzá az interneten való megjelenéséhez?

¹² BusinessDictionary.com (2013), 'Freedom of expression' (online), <http://www.businessdictionary.com/definition/freedom-of-expression.html>, megtekintés dátuma 21/12/2012.

Olvasd el figyelmesen mindenkinek a profilját. Szerinted az alábbiak közül melyik barát reagálna rosszul arra, ha egy kifogásolható fényképen bejelölnék?

▶ **Háttér:** Sash nemrég iratkozott át az iskolátokba, a baráti kör új tagja. Korábban már zaklatták az interneten, ezért nagyon odafigyel a digitális lábnyomára.

▶ **Twitter felhasználónév:** Sash törölte a felhasználói fiókját a Twitteren.

▶ **Céljai:** A közigazgatásban szeretne dolgozni, ezen belül is a zaklatás ellen fellépő alapítványok munkáját szeretné támogatni.

▶ **Személyisége:** Sash nem egy visszahúzó vagy félénk lány, de viszonylag sokáig tart, amíg elkezd bízni az újonnan megismert emberekben. Jelenleg önkéntesként részt vesz egy helyi iskolában működő kortárs mentori csapat munkájában.

▶ **Mit szeret csinálni:** Önkénteskedni és utazni

▶ **Háttér:** Sabine imádja a divatot. Van egy saját blogja, amin az utcai divatról ír. Ez a blog nagyon népszerű, ezért Sabine még pénzt is keres azzal, hogy reklámhelyeket ad el a blog felületén.

▶ **Twitter felhasználónév:** @sabelovesstyle

▶ **Céljai:** Divatújságíróként szeretne dolgozni.

▶ **Személyisége:** Sabinének hatalmas baráti köre van, ami főleg olyan emberekből áll, akiket a blogján keresztül ismert meg. Az „offline” barátaival ritkán jár el szórakozni.

▶ **Mit szeret csinálni:** Új emberekkel barátkozni, a barátjával lenni

▶ **Háttér:** Max a csapat tech zsenije. Évek óta foglalkozik a programozással.

Twitter felhasználónév: @javaMAXpython

▶ **Céljai:** Egy igazi sláger számítógépes játék elkészítése

▶ **Személyisége:** Igazi jó barát. Max nagyon jó tanácsokat tud adni – akár az interneten keresztül, akár személyesen. A különböző közösségi oldalakon gyakran kiáll az olyan emberek mellett, akiket szerinte mások zaklatnak.

▶ **Mit szeret csinálni:** Max a legtöbb idejét a neten tölti, de amikor éppen a való világban él, nagyon szereti a focit, és elég jó szakács is!

▶ **Háttér:** Marcus a csapat bohóca. Sokat rögbizik, és szereti megrézfálni a barátait.

▶ **Twitter felhasználónév:** @mrmarcuszzz

▶ **Céljai:** Marcus nem gondol a jövőre.

▶ **Személyisége:** Marcus mindig a móka középpontjában van, de néha kicsit túllő a célon, különösen az interneten. Nem igazán képes mások szemszögéből megvizsgálni a dolgokat.

▶ **Mit szeret csinálni:** Minden sportot szeret, és szívesen van együtt a barátaival.

Charlotte

Szerintem úgy lenne helyes, ha mindenki csak maga dönthetné el, hogy szeretné-e, hogy egy közösségi oldalon megjelenjenek a róla készült képek.

Az adott fényképtől függ, de azt nem szeretném, ha idegen emberek is bejelölhetnének másokat az én képeimen.

Isabelle

Az szabad véleménynyilvánításhoz való jog egy nagyon fontos emberi jog. Olvasd el még egyszer az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát! <http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=hng> Szerinted az internet használata közben mely emberi jogok védelmére kell különösen is odafigyelnünk?

Most pedig készíts magadról egy profilt a fentiekhez hasonló formában. Olyan információkat használj, amiket a barátaid a digitális lábnyomod alapján tudhatnak rólad. **Vagy** Valamelyik barátod profilját készítsd el, az ő digitális lábnyomából kiindulva.

3.1.

Akció, reakció, interakció...

„A gondolat, hogy tétlenül szemléljem az életet, mindig is utálatos volt számomra. Ha nem résztvevő vagyok, mi is vagyok voltaképpen? Ahhoz, hogy éljek, részt is kellennem az életben.”
Antoine de Saint-Exupéry (A kis herceg szerzője)

Részvétel

Egy csoport tevékenységeihez való hozzájárulásra, illetve az azokból való részesedésre irányuló cselekvés.¹³

TE milyen módon veszel részt „egy csoport tevékenységeiben”?

A fenti különböző médiumokat használva minden esetben ugyanolyan módon kommunikálnak az emberek?

Minden nap küldök SMS-eket az ismerőseimnek. Ezek a rövid kis üzenetek örömet okoznak az embereknek, de hasznosak is, például olyankor, ha szólnunk kell valakinek, hogy el fogunk késni valahonnan.

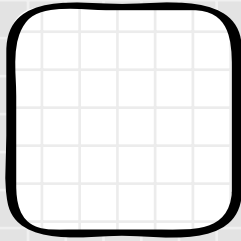
Joanna

Floran

Én a Twittert használom, mert ha a Facebookon gyakran frissítem az állapotomat, túlságosan zsúfolt lesz az idővonalam. A Twitter kevésbé személyes, mint az azonnali üzenetküldés, és ezen keresztül olyan emberekkel kommunikálok, akiknek nem szeretném megadni a telefonszámomat.

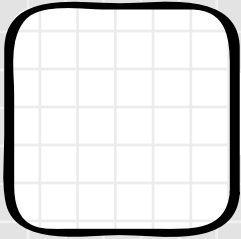
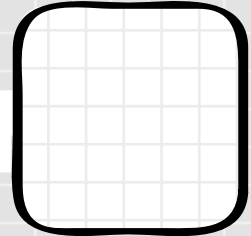
¹³ WordNet Search (2012), 'Participation' (online) <http://wordnetweb.princeton.edu/perl/webwn?s=participation>, megtekintés dátuma 10/09/2012.

➔ Olvasd el az alábbi szituációk leírását. Az előző oldalon látható ikonokkal jelezd, hogy melyik helyzetben melyik szolgáltatást használnád (több szimbólumot is rajzolhatsz egy szituáció mellé).

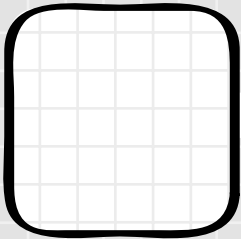
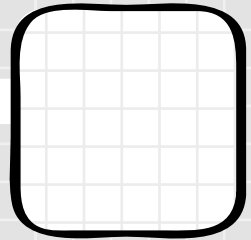
1. Kapcsolatteremtés egy céggel, amivel szeretnél valamilyen típusú munkakapcsolatba kerülni

2. Barátaid értesítése arról, hogy egy hosszabb ideig tartó távollét után hazaértél

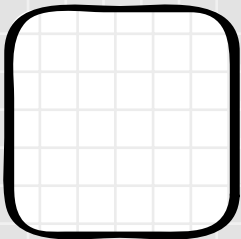
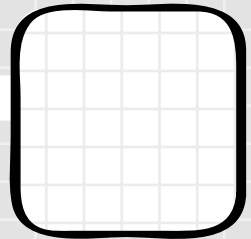
3. Békülési kísérlet valakivel, akivel korábban összevesztél

4. Egy nyári utazás során készített fotók megosztása másokkal

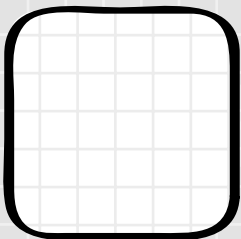
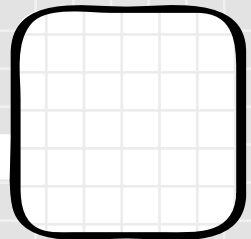
5. Bizalmas beszélgetés közeli barátokkal

6. Részvétel egy téged érdeklő témakörrel folytatott online beszélgetésben

7. Reklamálás egy boltnál egy náluk vásárolt termékkel kapcsolatos rossz élményeid miatt

8. Beszélgetés egy bizalmas jellegű témáról egy internetes tanácsadó vagy lelkesegély szolgálat munkatársaival

9. Rendszeres kapcsolattartás a tőled távol élő családtagjaiddal

Most pedig nézd végig újra az egyes szituációkat. Írj egy „SZ” betűt minden olyan helyzet mellé, amit szerinted jobb lenne egy személyes találkozás keretében intézni.

Miért lenne jobb a személyes interakció a kiválasztott helyzetekben?

▶ Az alábbi üres helyre írd le 5 dolgot, amiben a személyes és az online interakciók különböznek egymástól. Példaként megadtuk az első szempontot.

1 Ha egyszerre sok emberrel folytatunk interakciót, egy személyes találkozó során nem tud mindenki egyszerre beszélni, de az online felületeken (pl. egy blogon vagy egy fórumban) mindenki akár egy időben is publikálhatja a hozzászólását.

2

3

4

5

Még ha alaposan meg is gondold, hogy milyen kommunikációs csatornát válassz, akkor is előfordulhat, hogy az üzenetedet félreértelmezik!

Nagyon jól meg kell gondolnunk, mit posztolunk a Facebookon! Az emberek rendszeresen olvassák a bejegyzéseinket, úgyhogy nem mindig mondhatjuk ki őszintén, amit gondolunk, és az is előfordulhat, hogy mások nem megfelelően értelmezik a bejegyzéseinket.

Charlotte

▶ Az emotikonokat azért találták ki, mert amikor az interneten kommunikálunk egymással, nem látjuk beszélgetőtársunk arckifejezését és testbeszédét (kivéve, ha webkamerát használunk). A 😊 („vidám”) és a ☹️ („szomorú”) szimbólumokat mi nagyon jól ismerjük, de a világ más tájain más emotikonokat használnak. Meg tudod fejteni, mit jelentenek az alábbi japán emotikonok?

(^_^)

(T_T)

(o.o)

(^-_-)

m(_ _)m

(*^.*^*)

\(^_^)/

(>_<)>

(^o^)

d(^_^)b

Ha még több emotikonra vagy kíváncsi, nézz körül a www.webwewant.eu oldalon! A következő oldal alján pedig megnézheted, mit jelentenek az itt bemutatott japán emotikonok.

➔ Az emotikonok segíthetnek egyértelműbbé tenni internetes üzeneteinket. Most azt is gondold végig, hogy egy személyes interakció során hogyan éred el, hogy pontosan megértsék a mondanivalódat! Milyen „eszközöket” (pl. testbeszéd, hanghordozás stb.) használnál fel a való világban az alábbiak kifejezésére?

Barátságosság / tetszésnyilvánítás

Humor

Baráti kötekedés

Bosszúság / feszültség

▶ Előfordult már veled akár az internetes, akár a személyes interakcióid során, hogy valaki félreértelmezte a szándékolt üzenetedet? Írd le, mi történt, és azt, hogy hogyan oldottad meg a helyzetet.

▶ Meg tudnál fogalmazni 5 tanácsot ahhoz, hogy hogyan kerülhetjük el a félreértéseket az online kommunikáció során?
Tippjeidet töltsd fel a www.webwewant.eu honlapra!

1

2

3

4

5

Megfűtés: vidám, szomorú (sír), meglepett, kacint, bocsánatot kér (meghajol), szégyenlős, hurrá (karok a levegőben), aggódik, hangosan énekel vagy nevet, tühhaligatóval zenét hallgat

3.2. Hogyan lehetsz önmagad a neten?

Értékek

Elvek vagy viselkedésbeli minták; az egyének véleménye arról, hogy mi a fontos az életben.¹⁴

Te milyen internethasználathoz kapcsolódó értékeket tartasz fontosnak?

Máshogyan viselkedsz az interneten, mint a mindennapokban?

Lisa

Az biztos, hogy a Facebookon mondok olyan dolgokat, amiket nem mondanék valakinek a szemébe - a neten sokkal könnyebb teljesen őszintének lenni. Viszont azt is tudom, hogy ez néha bántó lehet mások számára.

TUJTAD?
?

A Childnet International nemrég végrehajtott felmérésében a fiatalok 45%-a mondta azt, hogy ugyanúgy viselkedik az interneten, mint a való életben.¹⁵

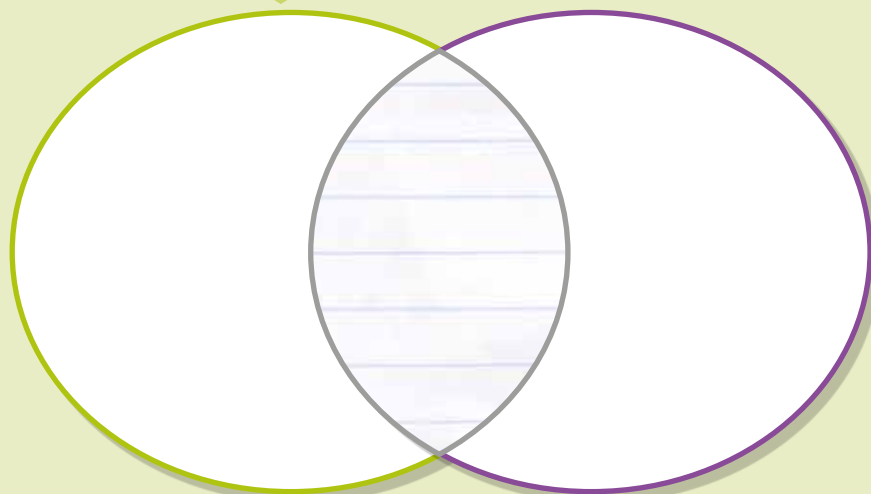

Manon

Te milyen értékeket tartasz fontosnak a való életben? És amikor internetezel? Az alábbi listából válaszd ki azokat a szavakat, amelyek jellemzőek a személyiségedre és az általad fontosnak tartott értékekre. Milyen az „igazi éned” a való életben (offline), és milyen az interneten (online)? Írd be a rád leginkább illő jelzőket az „offline” és az „online” körökbe, vagy a két kör metszetébe, ha „mindkét életedben” jellemzőek rád. Olyan jelzőket is beírhatasz, amik nem szerepelnek az előre megadott listában.

Online

Offline

Alkalmazkodó Bátor Cinikus Egyenes
Engedelmes Érzékeny Extrovertált
Félnk Gondoskodó Gúnyos Hűséges
Ideges Ingerlékeny Introvertált Kegyetlen
Kockázatvállaló Komoly Könnyen
befolyásolható Közvetlen Kreatív
Lázadó Lelkiismeretes Lobbanékony
Maximalista Negatív Nem alkalmazkodó
Nytított gondolkodású Optimista
Önközpontú Önmérséklő Öntudatos /
Magabiztos Önző Őszinte Paranoiás
Pesszimista Pozitív Szeszélyes
Tisztességtelen Toleráns Védekező

¹⁴ Oxford Dictionaries (2012), 'Value' (online), <http://oxforddictionaries.com/definition/english/value>, megtekintés dátuma 8/11/2012.

¹⁵ Bővebb információkat a következő weboldalon találsz <http://www.youthigfproject.com/2012baku.html>.

Szerinted melyik környezetben könnyebb „önmagadnak lenni”? Offline vagy online?

Online Offline Mindkettő Egyik sem

➔ **Néha nehéz az online életedben is követni azokat az értékeket, amik a való világban fontosak számodra.** Nézzünk meg néhány olyan példát, amelyek esetében az emberek az interneten sokszor hajlamosak megfeledkezni a józan gondolkodásról és a pozitív elvekről. Próbáld meg megfogalmazni az alábbi kifejezések meghatározását! Ha ki kell keresned a szavak jelentését valahonnan, ne felejtse el megjelölni a forrásodat!

Trollkodás: _____

Zaklatás: _____

Kötekedés: _____

Szextelés: _____

Fraping: _____

➔ **Az internet sötét oldala.** Olvasd el az alábbi szituációkat. Meg tudnád fogalmazni, mi az ismertett problémák gyökere? Írj le egy-egy megoldási lehetőséget a problémákra!

Amit az interneten megosztok másokkal, az magánügy, és annak is kellene maradnia. A mi iskolánkban viszont mások is ellenőrizhetnek bármit, amit leírok vagy megnézek az interneten.

A probléma:

A megoldás:

A probléma:

A megoldás:

Egyszer viccből küldtem egy üzenetet, de nagyon rosszul sült el - a lány, akinek küldtem, sírva mondta el a szüleinek, akik bejöttek az iskolába panaszt tenni, én pedig elég nagy bajba kerültem. Nem hiszem el, hogy a lány nem értette, hogy csak hülyültem.

A probléma:

A megoldás:

Ez annyira igazságtalan - küldtem egy srácnak egy képet, amit bizalmasan kellett volna kezelnie, nem akartam, hogy más is lássa. Megbízta benne, de hülyét csinált belőlem. Mindenki azt mondja, hogy most már semmit nem tehetek, a képet már nem szerezhetem vissza. Mindenki rajtam nevet. Nem tudom, hogy lehettem ilyen hiszékeny

A legrosszabb dolog, ami az interneten történt velem!

A Facebookon írtam egy rövid üzenetet az egyik barátom oldalára. Valamilyen hiba miatt a rendszer többször is elküldte az üzenetemet. Másnap, amikor megint megnyitottam a profilomat, rájöttem, hogy a Facebook egészen addig folyamatosan küldözte neki az üzenetemet! Több mint egy oldalon keresztül ismétlődött ugyanaz az üzenet, hihetetlen mennyiségben!

➔ **1. lépés:** A bal oldali oszlopban írd le, mi a legrosszabb dolog, ami veled történt az interneten, és azt is, hogy ez milyen következményekkel járt. 5 lépésben meséld el a történetedet.

1	Egyszer...	
2	Ez után...	
3		
4		
5		

➔ **2. lépés:** Változtass a törtéteken. Melyik volt az a pont, amikor valamit máshogy csinálhattál volna, hogy a végén jól alakuljon a történet? A jobb oldali mezőkbe írd be, hogyan alakulhattak volna másként az események!

Proaktivitás

Egy helyzet előidézése vagy irányítása, ahelyett, hogy egy, már kialakult helyzethez alkalmazkodnánk.¹⁶

Internetezés közben fontos, hogy a kezünkben tartsuk az irányítást.

Mit gondolsz, te képes vagy kézben tartani az irányítást az általad létrehozott vagy felhasznált internetes tartalmak, illetve az interneten keresztül kialakított kapcsolataid felett? Ha aktív online életet élsz, előfordulhat, hogy olyan személyekkel alakítasz ki barátságokat, akiket csak az interneten keresztül ismersz.

Mi a véleményed az alábbi kérdésekkel kapcsolatban?

1. kérdés: Hogyan lesz egy internetes ismerősből barát?

2. kérdés: Minden olyan kapcsolat kockázatos, ami csak az interneten létezik?

3. kérdés: Szerinted a 18 évesnél fiatalabb gyerekeknek meg kellene engedni, hogy személyesen is találkozassanak bárkivel, akivel az interneten keresztül ismerkedtek meg?

4. kérdés: Milyen előnyökkel jár az, hogy az online barátainkkal személyes dolgokról beszélgethetünk? Vannak ennek hátrányai?

Nagyon fontos, hogy ha szeretnél egy online baráttal személyesen is találkozni, előtte minden esetben értesíts erről egy olyan felnőttet, akiben megbízol (pl. szülő, gondviselő stb.).

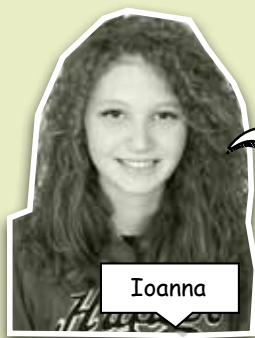
Vedd a kezébe az irányítást!

Nézd át az alábbi táblázatot. Jelöld meg azokat a tevékenységeket, amelyek elősegíthetik, hogy a korábban csak az internetről ismert barátoddal való személyes találkozás biztonságos legyen.

☐	Egy nyilvános helyen találkoztok személyesen, és végig ott maradtok a találkozó során. (például nem hoztok spontán döntést arról, hogy inkább sétáltok egyet a parkban, vagy felmentek valamilyikőtök lakására.)
☐	Már hosszabb ideje tartod a kapcsolatot az interneten keresztül az online barátoddal, és sok mindent tudsz róla.
☐	Online barátoddal megadtátok egymásnak a telefonszámotokat és az azonnali üzenetküldő alkalmazásokban használt azonosítókat.
☐	Szüleidnek vagy gondviselőidnek elmondod, hogy személyesen is találkozol az online barátoddal, és megfogadod a biztonságos személyes találkozásra vonatkozó tanácsaikat.

¹⁶ Oxford Dictionaries (2012), 'proactive' (online), <http://oxforddictionaries.com/definition/english/proactive>, megtekintés dátuma 8/11/2012.

☐	Az online barátod a való életedben jelen levő barátaiddal is tartja a kapcsolatot.
☐	A személyes találkozó előtt feltöltöd a mobiltelefonodat, és ellenőrzöd, hogy vannak-e még rajta lebeszélhető percek.
☐	Az interneten rákerestél az online barátodra, megnézted a profiljait, és így megtudtad, hogy mi mindenről szokott beszélni, illetve azt, hogy még ki mással tartja kapcsolatot az interneten.
☐	A barátaidnak is elmondod, hogy szeretnél személyesen is találkozni az online barátoddal, és velük együtt mész el a találkozóra.
☐	Előfordult már, hogy webkamerát használva beszélgettél az online barátoddal, és úgy érzed, megbízhatasz benne.
☐	Tudod, hogy nem fogod megengedni magadnak, hogy bármi olyasmiről beszéljess az online barátoddal, amitől kényelmetlenül éreznéd magad.
☐	Megkérsz valakit a szüleid vagy a barátaid közül, hogy a személyes találkozó közben hívjon fel a mobilodon, így tudathatod, hogy minden rendben van-e, illetve a hívás ürügyén udvariasan leléphetsz, ha nem a kedved szerint alakulnak a dolgok.

Ioanna

A legrosszabb internetes élményem? Egyszer cseteltem valakivel, de közben rájöttem, hogy nem az, akinek mondja magát.

➔ **Most pedig gondolkodj el a következőkön:** Ha semmilyen információ nem lenne rólad fent az interneten, szerinted milyen benyomásai lennének rólad az embereknek?

Legyél te a főnök! Számos olyan eszköz van, amelyek segítségével a saját kezvedben tudod tartani az irányítást az internetes kapcsolataid felett. De mi a helyzet az általad vagy a barátaid által létrehozott internetes tartalmakkal? Ezeket hogyan tudod az irányításod alatt tartani?

El tudod képzelni, hogy valami, amit fiatalabb korodban az interneten tettél, a jövőben valamilyen módon korlátozza majd a lehetőségeidet?

TUJTAD ?

2006-ban Feldmár Andrásnak, egy magyar származású vancouveri pszichoterapeutának át kellett kelnie Kanada és az Egyesült Államok határán, hogy elmenjen a seattle-i repülőtérre barátjáért. Ezt az utat korábban már sokszor megtette. Ez alkalommal azonban a határőr rákeresett a pszichoterapeuta nevére az interneten, és egy 2001-ben kiadott tudományos lapban megtalálta Feldmár egy cikkét, amelyben arról írt, hogy az 1960-as évek második felében kipróbálta az LSD-t. Emiatt megtiltották Feldmár számára, hogy belépjen az Egyesült Államok területére. „Ez az ügy bizonyítja, hogy a digitális technológia miatt a társadalom többé már nem képes a felejtésre - ma már tökéletes az emlékezőtehetsége.”¹⁷

➔ Képzeld el, hogy egy sikeres 24 éves honlaptervező vagy. Nagyon fontos számodra, hogy jó hírneved legyen az interneten, de az is, hogy látszódn, hogy rendkívül aktív online életet folytatsz. Nézd át az alábbi digitális információkat! Ha lehetőséged lett volna arra, hogy azokra vonatkozóan beállíts egy digitális lejáratot (azaz egy olyan időpontot, amikor az adott információ törlődik), megtetted volna? Amennyiben igen, mikorra állítottad volna ezt be?

Rólad készült képek, amiket a barátaid az idén töltöttek fel a netre	Egy blogbejegyzés, amit 10 évesen publikáltál	Egy barátod profiljára írt hozzászólásaid egy közösségi oldalon
Válaszok, amiket egy névtelenül használható kérdező oldalra írtál	Képek, amiket a Twitterre töltesz fel magadról, a családotról és a barátaidról	Egy honlap, amit 15 évesen hoztál létre
Egy blog, aminek a felületén minden nap publikálsz bejegyzéseket	Az általad használt Facebook-alkalmazások által publikált posztok az idővonaladon	Veled kapcsolatos információk olyan közösségi oldalakon, amiket már nem használsz

¹⁷ Jeffries, S. (2011), 'Why we must remember to delete – and forget – in the digital age (online) <http://www.guardian.co.uk/technology/2011/jun/30/remember-delete-forget-digital-age>, megtekintés dátuma 8/11/2012.

4.1. Mutatkozz be a világnak!

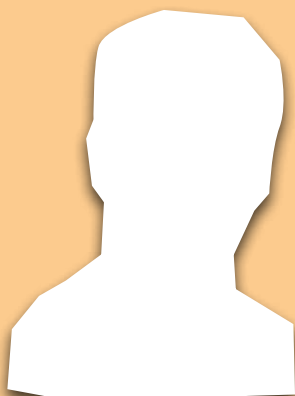
Személyazonosság

Olyan egyedi meghatározó jellegzetességek vagy ismertetőjelek összessége, amelyek semmilyen más személyre vagy dologra nem jellemzőek. Azon egyedi jellegzetességek, amelyeknek köszönhetően egy személy felismerhető.¹⁸

Mindenki rendelkezik egy sajátos személyazonossággal, amely rengeteg jellegzetességből áll össze. Írj le minél több olyan jellemzőt, ami a való életben a személyazonosságod meghatározói.

UTLEVEL

NÉV:

SAJÁTOS KÜLSŐ
VAGY BELSŐ VONÁSOK:

CÉLOK:

ÉRDEKLŐDÉSI KÖR:

EGYÉB:

Ha aktívan tevékenykedünk az interneten, kialakítunk egy sajátos online személyazonosságot, ugyanúgy, mint a való világban.

Online személyazonosságod is számos különböző elemből áll össze. Nevez meg néhányat ezek közül!

1 Rólad készült képek, amiket feltöltesz a netre

2

3

4

5

6

7

8

¹⁸ Collins (2012), 'Identity' (online), <http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/identity>, megtekintés dátuma 8/11/2012.

A JÓ HÍRNÉV JÖVŐJE

„A pletyka igazságtalan módon beszennyezheti egy személy jó hírnevét, és gyakran nem más, mint egy sor féligazság és hézagos történet egyvelege.”¹⁹

A profilom a közösségi oldalon?
Ez az online személyazonosságom.

L'uboš

Az internetes hírneved gyakran olyan információkra épül, amiket az emberek a neten találnak rólad – ezek lehetnek általad feltöltött információk, vagy a neten elérhető rólad készült képek is.

Előfordulhat, hogy az interneten megtalálható veled kapcsolatos információk nem jó színben tüntetnek fel téged. Ráadásul ezen információk jelentős része az eredeti kontextusából kiemelve egészen más jelentést kaphat. Ez azonban mind nem számít, mert amint meglát valaki egy rólad készült képet, vagy egy hozzád kapcsolódó bármilyen más jellegű tartalmat, szinte azonnal kialakít rólad valamilyen véleményt.

➔ Milyen benyomást keltenek az alábbi képek?

Blank lined area for writing a response to the first image.

Blank lined area for writing a response to the second image.

Blank lined area for writing a response to the third image.

Tudom, hogy az egyetemek dolgozói rámkeresnek majd a neten, ezért elhatároztam, hogy egy hatásos, jó benyomást keltő profilt készítek magamról. Mivel tudom, hogy meg fogják nézni, ezt akár arra is megpróbálhatom felhasználni, hogy azt domborítsam ki, amit magamról hangsúlyozni szeretnék.

▶ Vannak még olyan helyzetek, amikben az online profilodat pozitív célokra tudod felhasználni?

Blank lined area for writing a response to the question about using an online profile for positive purposes.

Nagyon szeretek a neten lenni. A való világban egy barátom se szereti azokat a zenéket, amiket én, és néhányan úgy gondolják, furcsán öltözködöm. Az interneten viszont elfogadnak, könnyen találok hozzám hasonló gondolkodású embereket, akik megértenek. Előttük nem kell úgy tennem, mintha valaki más lennék.

¹⁹ Solove, D.J. (2007), 'The Future of Reputation', New Haven: Yale University Press, p. 189.

4.2. Én, magam és szerény személyem

Személyiség

Egy egyén külső megfigyelők által észlelt egyedi személyisége. Ez gyakran különbözik az egyén igazi vagy rejtett személyiségétől.²⁰

➔ A személyiséged és a személyazonosságod nem egy megkövesült állapot – idővel változhat, és az is előfordulhat, hogy különböző környezetekben más-más személyiségként veszel részt. Le tudnád írni, mi jellemzi az alábbi különböző szituációkban a személyiségedet (azaz a „különböző személyiségeidet”)?

Az iskolában

Te

Otthon

(pl. szüleid, nagyszüleid, fiú- és lánytestvéreid társaságában)

A helyi közösségben

A közösségi hálózatokban

A munkaerőpiacon

- Felelősségteljes fiatal
- Ifjúsági munkás
- A helyi pékség vasárnaponként dolgozó alkalmazottja

²⁰ Cambridge Dictionaries online (2013), 'persona' (online), <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/persona?q=persona>, megtekintés dátuma 19/12/2012.

➔ Válassz ki négyet a fentebbi feladatban leírt „különböző személyiségeid” közül, és töltsd ki a kért információkkal az alábbi személyiség-térképet!

Te

Szituáció:

Jellemvonások:

Hogyan kommunikálok:

Tevékenységek:

Szituáció:

Jellemvonások:

Hogyan kommunikálok:

Tevékenységek:

Szituáció:

Jellemvonások:

Hogyan kommunikálok:

Tevékenységek:

Szituáció:

Jellemvonások:

Hogyan kommunikálok:

Tevékenységek:

➔ Sok közösségi oldal ma már lehetővé teszi a felhasználóknak, hogy az internetes ismerőseiket különböző csoportokba sorolják, és meghatározzák, hogy melyik csoporttal milyen tartalmakat osztanak meg. Te milyen csoportokat hoznál létre, és milyen szintű hozzáférést adnál az egyes csoportoknak a veled kapcsolatos információkhoz?

A csoport típusa	Hozzáférési szint
1 Közeli iskolai barátok	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

4.3. Az igazat, és csakis az igazat?

Megtévesztés

Olyan cselekvés, amelynek hatására egy személy olyasmit hisz el nekünk, amiről mi magunk tudjuk, hogy nem igaz.²¹

Online személyiségeink kialakításakor gyakran felmerül a kérdés, hogy vajon kötelesek vagyunk-e minden esetben hiteles információkat megadni magunkról. Hol húzzuk meg a határt a különböző személyiségeink tudatos formálása, illetve a **valós személyiségünket** illető **megtévesztés** között?

➔ Mit gondolsz az alábbi szituációkról? Egyetértesz a szituációk szereplőinek cselekedeteivel? Szerinted elfogadható, amit tettek? Választhattak volna valamilyen jobb megoldást?

Sarah 12 éves, de nagyon szeretne egy Facebook profilt. Mivel a közösségi oldal felhasználási feltételei kikötik, hogy legalább 13 évesnek kell lennie a regisztrációhoz, létrehoz egy olyan profilt, amiben 18 évesnek tünteti fel magát.

Elfogadható? Miért?

Jobb megoldás lett volna, ha...

Noha **Tom** nagyon szeret bulizni, a LinkedIn oldalán olyan nyilvános profilt hozott létre, ami csak az iskolai bizonyítványait tartalmazza, illetve néhány olyan hobbit, amelyek arra ösztönözhetik a munkaadókat, hogy állást ajánljanak neki. Azt sehol nem említi meg, hogy nagyon szeret táncolni és bulizni, mert fél, hogy ezzel rossz benyomást kelthet.

Elfogadható? Miért?

Jobb megoldás lett volna, ha...

Noha a közösségi oldal, ahova **Laura** regisztrálni szeretne, a valódi neve megadását kéri a regisztrációkor, ő mégis egy hamis nevet használ.

Elfogadható? Miért?

Jobb megoldás lett volna, ha...

²¹ Truth about Deception (2012), 'What is the Definition of Deception?' (online), <http://www.truthaboutdeception.com/lying-and-deception/ways-people-lie/what-is-deception.html>, megtekintés dátuma 8/11/2012.

▶ **Bartnak** van egy problémája, amiről sem a szüleivel, sem a barátaival nem szeretne beszélni. Egy online lelkisegély oldalon titokban tartja valódi személyazonosságát, azért, hogy jobban.

Elfogadható? Miért?

Jobb megoldás lett volna, ha...

▶ Az iskolában **David** mindig nagyon félénk és visszahúzódó, de amikor a kedvenc játékát játssza, kifejezetten szeret vezető szerepet vállalni, és lelkesen harcol a többi játékos ellen.

Elfogadható? Miért?

Jobb megoldás lett volna, ha...

▶ **Julie** nemrég nyitott meg egy éttermet. Annak érdekében, hogy potenciális vendégeket csábítson a helyre, hamis névvel létrehoz egy profilt, amelyen nagyon pozitív véleményt publikál a saját étterméről. Barátait és családtagjait is megkéri, hogy tegyék ugyanezt.

Elfogadható? Miért?

Jobb megoldás lett volna, ha...

▶ **Anne** és **Sophie** nagy rajongói A gyűrűk ura filmeknek. Amikor más rajongókkal kommunikálnak a neten, úgy tesznek, mintha a tündék leszármazottai lennének, és Amarië-ként, illetve Aredhelként mutatkoznak be.

Elfogadható? Miért?

Jobb megoldás lett volna, ha...

5.1. Rejtőzködés az interneten

Anonimitás

Más szóval névtelenség. Az ismeretlenség vagy az azonosíthatatlanság állapota.²²

Derítsd ki, milyen szerzőt ábrázol ez szobor, amely a budapesti Városligetben, a Vajdahunyad vára előtt áll. Járj utána a szerző történetének. Hogyan kapcsolódik ez a szobor az anonimitáshoz?

Szerinted a mai világban egyáltalán lehetséges még anonimnak maradni?

A neved valahol biztosan fent van az interneten, például az iskolád honlapján. Emellett a barátaid is feltölthetnek valahová egy képet rólad, amin a tudtod nélkül bejelölik a nevedet.

Digitális lábnyomod feltérképezése

Még ha te nem is töltöd fel az internetre a bizalmas adataidat, akkor is előfordulhat, hogy mások megismerhetik bizonyos személyes adataidat és preferenciáidat. Nézd meg az alábbi példát! Tudd meg még 4 példát írni arra, hogy mások hogyan deríthetnek ki veled kapcsolatos személyes információkat?

1 A kereső oldalakra beírt keresőszavaimat elemzik, és ez alapján kiderítik, mik az érdeklődési köreim. Ezt pedig reklám célokra használják fel.

2

3

4

5

²² The Free Dictionary, 'Anonymity' (online), <http://www.thefreedictionary.com/anonymity>, megtekintés dátuma 07/12/2012.

Magánélethez való jog

Az egyének azon joga, hogy személyes ügyeiket és kapcsolataikat titokban tartsák.²³

Yorick

Engem aggaszt, hogy a kormányzati hivatalok mi mindent tudhatnak arról, hogy merre járok, és mit csinálok. Sehol nem vettem fel őket ismerősnek, mégsem tudhatom, hogy mi mindent láthatnak. A legtöbb adatomat nem teszem nyilvánossá, de nem vagyok benne biztos, hogy ez számukra akadályt jelent.

„Ha nem szeretnéd, hogy a személyes adataid elérhetők legyenek az interneten, akkor ne publikáld őket!”

Igaz, de még ha sem én, sem a barátaim nem publikálnánk semmilyen információt a neten, akkor is gyűjtik és felhasználják bizonyos személyes adataimat.

Igaz, de mi a helyzet az olyan információkkal, amiket a barátaim publikálnak rólam? Milyen információk vannak, amiket nem szeretnéd, ha mások publikálnának rólad?

Rejtőzködni az interneten? Minek? Ha valaki ilyen vagy olyan formában nincs fenn az interneten, az már eleve gyanús!

▶ Egyetértesz a fenti véleményekkel? Miért? Ha nem, miért nem?

²³ Cambridge Dictionaries online (2013), 'privacy' (online), <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/privacy?q=privacy>, megtekintés dátuma 19/12/2012.

5.2.

Jog arra, hogy elfelejtsenek – a digitális lábnyom törlése

➡ Mi lenne, ha lehetőség lenne meghatározni az általad feltöltött digitális tartalmak lejáratási idejét, és így azok automatikusan törlődnének abban az időpontban, amit évekkel azelőtt beállítottál?

SZAVATOSSÁG

Milyen típusú tartalmakat tartanál meg örökre?

Milyen típusú információkat lenne érdemes törölnöd, mielőtt elkezdenél állást keresni?

➡ Sorolj fel olyan veled kapcsolatos információkat, amikről tudod, hogy fent vannak az interneten, és határozz meg mindegyiknek egy lejáratási időt.

<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #f9f9f9; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #fff; text-align: center; margin-bottom: 5px;">SZAVATOSSÁG</div>	<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #f9f9f9; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #fff; text-align: center; margin-bottom: 5px;">SZAVATOSSÁG</div>
<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #f9f9f9; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #fff; text-align: center; margin-bottom: 5px;">SZAVATOSSÁG</div>	<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #f9f9f9; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #fff; text-align: center; margin-bottom: 5px;">SZAVATOSSÁG</div>
<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #f9f9f9; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #fff; text-align: center; margin-bottom: 5px;">SZAVATOSSÁG</div>	<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #f9f9f9; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; background-color: #fff; text-align: center; margin-bottom: 5px;">SZAVATOSSÁG</div>

➡ **Megosztani vagy nem megosztani – az itt a kérdés!**

Sokan jobban szeretik, ha profiljuk bizalmas marad, mások életük legapróbb részleteit is szívesen megosztják a világgal. Egyesek szeretnek mindenfélét olvasni a mások életéről, másokat viszont kicsit bosszantja, hogy haszontalan információkkal árasztják el őket...

Szerinted milyen információkat kellene az embereknek megosztania, és milyeneket nem?

Megosztani:

Nem megosztani:

➔ Olvasd el az alábbi történeteket, és írd le az azokkal kapcsolatos véleményedet, gondolataidat.

Számítástechnikát tanítok egy középiskolában, és néhány diákom bejelölt a Facebookon. Tegnap észrevettem, hogy az egyik diákom csatlakozott egy „Legalizálják a marihuánát!” elnevezésű csoporthoz. Noha nincs rá bizonyítékom, óhatatlanul is elgondolkodtam azon, hogy vajon ő is használ-e marihuánát. Beszéljek a szüleivel, vagy lehet, hogy az egész dolog semmiség, és jobb, ha senkinek nem szólok róla?

Az iskola befejezése után újságíró szeretnék lenni, és ehhez manapság már elengedhetetlen, hogy az ember jól láthatóan jelen legyen az interneten. Ennek ellenére vigyázok, hogy csak olyan információkat osszak meg magamról a neten, amiket szeretném, ha tudnának rólam az emberek, és amelyek bemutatják a munkám pozitív aspektusait. Minél többen iratkoznak fel a tartalmaim követésére, annál jobb lesz a hírnevem, és az emberek elkezdnek odafigyelni rám. Ez az internet egyik szépsége - ha valamit felkapnak az emberek, akkor nincs, aki megállítsa a terjedését.

Persze, vannak kockázatok, hiszen mindenkinek van valamilyen hírneve az interneten, de szerintem az emberek nem értik a lényegét - azt, hogy mindenki a kezébe veheti az irányítást. Én döntöttem el, hogy kik az online „barátaim” - igaz, hogy nagyjából 460 online „barátom” van, de nem mindenki fér hozzá minden információmhoz. A legtöbb közösségi oldalon meg lehet ezt oldani, csak az emberek nem végzik el ezeket a beállításokat a profiljukon. A személyes adataink és a magánéletünk védelme így végső soron tőlünk függ.

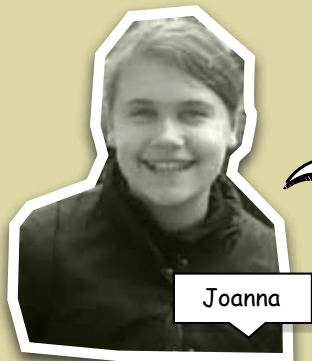
Munkaerő-toborzóként dolgozom a cégnél, így szinte minden nap olyan embereket keresek, akiknek szívesen ajánlanánk állásokat. A választásunkat természetesen főként a jelöltek motivációs levelére, önéletrajzára, munkatapasztalatára, iskolai végzettségére és az egyéb készségeire alapozzuk. Mielőtt azonban behívnánk valakit állásinterjúra, rákeresünk a nevére a Google-lal, és megkeressük őket a közösségi oldalakon is. Az adott személyről az interneten elérhető képei, online tevékenységei, továbbá az általa publikált tartalmak és a róla írt egyéb információk alapján kialakuló benyomás is jelentős szerepet játszik a végső döntésünkben.

A leveleimet olvastam, és egyszer csak felfedeztem egy e-mailt az adóhivataltól, ami arról tájékoztatót, hogy a visszatérítésnek csak egy részét kaptam meg. A levélben megkértek, hogy erősítsem meg a banki adataimat. Ez természetesen egy átverés volt, és rá kellett volna jönnöm, hogy egy hivatalos intézmény soha nem kérné tőlem, hogy ilyen bizalmas adatokat e-mailben küldjek el. A csalók egy jelentős összeget emeltek le a bankszámlámról.

Életem során elkövettem pár helytelen dolgot, amikért el is ítélték és letöltöttem a börtönbüntetésemet. Ennek ellenére számos weboldalon továbbra is bűnözőként vagyok nyilvántartva. Minden ilyen weboldal üzemeltetőjétől követeltem, hogy távolítsák el ezt az információt. Jogom van egy második esélyhez, és senkinek nem kell tudnia a múltamról.

Tudod, mennyi ideig tárolja az iskolád az adataidat? Szerinted ki férhet hozzá ezekhez az adatokhoz? Mi történik az adataiddal, amikor elmész az iskolából?

Joanna

A Facebookon csak olyanok láthatják a képeimet és a bejegyzéseimet, akiknek én engedélyezem. Szándékosan korlátozom azoknak a körét, akik láthatják a személyes vagy bizalmas adataimat.

➡ Te hová helyeznéd el magad ezen a skálán, ami az internetes megosztásra vonatkozó viselkedési típusokat osztályozza?

Anonim

Nem igazán szeretek másokkal információkat megosztani magamról. Csak akkor használom a közösségi médiát, ha muszáj.

Óvatos

Nem osztom meg az életem minden egyes részletét az interneten, szerintem jobb, ha óvatos az ember. A barátaimmal viszont szeretem megosztani a gondolataimat és az élményeimet.

Hadd lássa a világ!

Nem tettem semmi rosszat, úgyhogy miért ne mutassak meg mindent az egész világnak?

5.3.

Mutasd meg magad – de ne vidd túlzásba!

Szextelés

A szextelés kifejezés az angol „sexting” szóból származik, ami a „sex” és a „texting” (azaz sms-ezés) szavak kombinációja. A szextelés nyíltan szexuális tartalmú szöveges vagy multimédiás üzenetek küldése mobiltelefon útján.²⁴

Az internet remek eszköz a flörtöléshez és a kísérletezéshez, különösen akkor, ha a való életben elég félénk vagy. Itt kevesebb akadályt kell leküzdened, ha szeretnél valakit megközelíteni, és ennek köszönhetően idővel ahhoz is elég önbizalmat gyűjthetsz, hogy a való életben is könnyebben teremts kapcsolatot másokkal. De milyen messzire érdemes elmenned?

Fedezd fel a határaidat!

➔ Te hol húznád meg a határt az internetes ismerkedésben? Olvasd el az alábbi állításokat, és jelöld be, mennyire (vagy mennyire nem) lenne kényelmetlen számodra az adott helyzet. Válaszaidat beszélj meg valakivel az osztályban.

1. Egy online ismerősöm, akivel már sokszor cseteltem, megkért, hogy küldjek magamról egy szexi képet.

2. Az interneten rákerestem néhány olyan információra, amiről a szüleimmel nem merek beszélni.

3. Egy barátom körbeküldött egy képet egy lányról, aki az iskolánkba jár, amin a lány zuhanyzik. Ez tök poén, muszáj továbbküldenem a többi barátomnak!

Askyourquestions.com

Névtelen, 15 éves

„Én nagyon félénk vagyok a való életben, félek új emberekkel találkozni, a flörtölésről nem is beszélve. Az interneten valamivel nagyobb biztonságban érzem magam, mivel nem kell személyesen találkoznom senkivel. Tudnátok nekem néhány tippet adni arról, hogy hogyan tudnék hozzám hasonló korú emberekkel biztonságosan csetelni?”

Tedd

Ne tedd

1

1

2

2

3

3

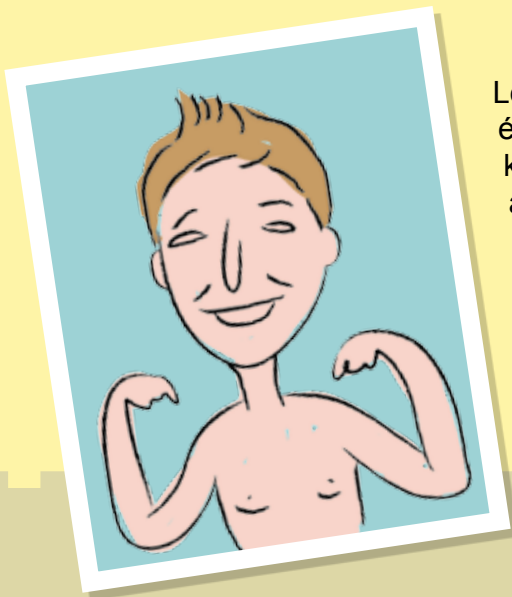
4

4

5

5

²⁴ Merriam-Webster (2012), 'Sexting' (online), <http://www.merriam-webster.com/dictionary/sexting>, megtekintés dátuma 20/10/2012.

Lehet, hogy egy adott helyzetben vagy időpontban izgalmas és vicces ötletnek tűnhet egy magadról vagy másokról készített meztelen képet megosztani valakivel, de az igazság az, hogy semmilyen garancia nincs arra, hogy ezek a képek nem kerülnek rossz kezekbe. Ezt csak úgy kerülheted el, ha eleve nem küldesz másoknak ilyen képeket. Ráadásul, még ha a címzett nem is adja tovább másnak a képedet, akkor is elképzelhető, hogy a kép megosztása kapcsán jogi kérdések merülnek fel.

➡ Derítsd ki, hogy az alábbi tevékenységek törvénybe ütköznek-e. Ha igen, meg tudod magyarázni, miért?

Ben (14 éves) készített magáról egy meztelen képet, és elküldte a barátnőjének (szintén 14 éves).

Küldtem a barátomnak egy e-mailt, amiben volt némi szexi szöveg. Kicsit rosszkedvű volt, és azt gondoltam, talán ezzel felvidíthatom.

A barátnőm (15 éves) küldött nekem egy képet, amin nem visel felsőt. Senkinek nem mutattam meg, soha nem tennék ilyet vele. A képet azért megtartom, biztonságos helyen, a számítógépemem elmentve.

Az egyik barátom feltöltött a netre egy videót az egyik osztálytársáról (18 éves), amint épp zuhanyozik. A közösségi oldal rendszergazdái azonnal törölték, de a baj már megtörtént, mert addigra már mindenki látta.

Első ránézésre úgy tűnik, hogy mindenki maga felelős a saját magánéletének a védelméért.

Clément

Én a szolgáltatók által biztosított beállítási lehetőségek használatával igyekszem megvédeni magam, hogy a jövőbeli szakmai életemet ne befolyásolja a jelenlegi magánéletem, vagy az, ha valaki rossz szándékkal feltöri a felhasználói fiókomat.

A magánéleted védelme azonban sajnos nemcsak tőled, hanem másoktól is függ. A magánélethez jogod van, ez azonban felelősséggel is jár. Fontos észben tartanod, hogy minden internetes tevékenységed mások számára is következményekkel járhat. Még ha meg is próbálsz biztonságban tartani a profilodat, a címkézés rendszere miatt így is előfordulhat, hogy elterjednek az interneten a személyes adataid.

Emellett érdemes odafigyelned a hozzászólásokra, a lájkolásra, a képekre, vagy a közösségi oldalakon létrehozott profilodon publikált minden egyéb típusú tartalomra is.

➔ Az alábbiak közül mely információkat nem szeretnéd, hogy összekapcsolják a neveddel?

- Tagság egy sportklubban
- Képek arról a buliról, ahol a múlt héten voltál
- A barátoddal/barátnőddel közös legutóbbi utazásotokon készült fényképek
- Egy, az országod foglalkoztatottsági adatairól szóló újságcikkhez írt hozzászólásod
- Az online játékok, amikkel a közelmúltban játszottál
- Az általad megtekintett weboldalak

TUDTAD?

Egyes közösségi oldalak ma már a hozzájárulásodat kérik a neved megjelenítéséhez, ha valaki bizonyos típusú információkhoz címkeként hozzáadja a nevedet. Ha nem szeretnéd, hogy megjelenjen ez a veled kapcsolatos információ, egyszerűen válaszolj nemmel, amikor a jóváhagyásodat kérik a címkézéshez.

Megkérdezted már valaha bárkitől (vagy meg kellett volna kérdezned valakitől), hogy publikálhatod-e az ő személyes adatait, vagy hogy összekapcsolhatod-e a nevével egy bizonyos tartalommal? Írj le egy ilyen esetet!

Net riszpekt! Mi történik, ha valaki megsérti a magánélethez való jogodat? Milyen lépéseket tehetsz ilyen esetekben? Saját tapasztalataidból kiindulva ismertess néhány olyan esetet, amikor valakinek megsértették a magánélethez való jogát, és írd le, mit tehetett volna ez a személy abban a helyzetben!

Szituáció

Valaki bejelölt egy képen, és szeretném, ha törölnék róla a nevemet. A kép tulajdonosa azonban nem hajlandó erre.

Megoldás

Jelentem az esetet a közösségi oldal rendszergazdáinak, és megkérem, hogy töröljék a kérdéses címkét.

Kreativitás

Képesség a képzelőerő segítségével létrehozni valami újat, legyen az akár egy új megoldás egy problémára, egy új módszer vagy eszköz, egy eredeti műalkotás, vagy akár egy új művészeti kifejezési forma.²⁵

Szerzői jogok

A szerzői jogok védelmet nyújtanak az eredeti – akár közzétett, akár nem – anyagok jogosulatlan, illetve a szerző megfelelő elismerése és kompenzálása nélküli sokszorosítása ellen (a szerző élete végéig, továbbá az azt követő 50 évig). A szerzői jogi védelem nemcsak a könyvekre terjed ki, hanem a reklámokra, az újságcikkekre, a grafikai munkákra, a logókra, a levelekre (beleértve az e-maileket is), a zeneszövegekre, a térképekre, a zeneművekre, a formatervekre stb. is.²⁶

▶ Meg tudod fogalmazni, mit jelent a szerzői jogok megsértése? (l. 1. fejezet, 10. oldal)

▶ **A szerzői jogok megsértése.** Nem mindig egyszerű megérteni, mely esetekben áll valami szerzői jogi védelem alatt, és hogyan használhatók fel törvényes módon a szerzői jogok által védett anyagok. Teszteld a tudásod: az alábbi esetek szerzői jogi jogsértésnek minősülnek?²⁷

- IGEN NEM 1. Az interneten streamelt (azonnali adatfolyam formátumban sugárzott) zenék hallgatása olyan szolgáltatók streamjéről, amelyek megegyeztek a szerzői jogok tulajdonosaival (pl. Spotify)
- IGEN NEM 2. Egy szerzői jogi védelem alatt álló kulturális jelentőségű kép feltöltése az internetre (akár a szerző nevének feltüntetésével, akár anélkül).
- IGEN NEM 3. Letöltés az iTunesból
- IGEN NEM 4. Egy olyan koncerten készített saját videó feltöltése az internetre, amelynek a koncertjegyén a szervezők feltüntették, hogy tilos videofelvételeket készíteni
- IGEN NEM 5. Egy valaki más által írt blogbejegyzés egy részletének publikálása saját blogodon, úgy, hogy a forrást tartalmazó blogra mutató linket beillesztetted a szövegbe, de a szerzőtől nem kértél engedélyt írása felhasználásához
- IGEN NEM 6. Egy olyan videó megtekintése, amit valaki más egy olyan koncerten készített, ahol a közönségnek megtiltották a videofelvétel készítését
- IGEN NEM 7. Egy olyan koncerten készített saját fénykép feltöltése az internetre, amelynek a koncertjegyén a szervezők feltüntették, hogy tilos videofelvételeket készíteni
- IGEN NEM 8. Egy jelenleg népszerű szám szövegének vagy gitárakkordjainak publikálása saját weboldalon vagy egy közösségi oldalon
- IGEN NEM 9. Olyan saját képek feltöltése az internetre, amelyeket nyilvános helyeken készítettél híres emberekről
- IGEN NEM 10. Egy teljes cikk újrapublikálása (engedély nélkül) a szerző nevének feltüntetésével, és az eredeti cikkekre mutató link beillesztésével

A válaszokat a www.webwewant.eu weboldalon nézheted meg.

²⁵ <http://www.britannica.com/search?query=creativity>, megtekintés dátuma 4/01/2013.

²⁶ Business Dictionary (2012), 'Copyright' (online), <http://www.businessdictionary.com/definition/copyright.html#ixzz2ElwNtw73>, megtekintés dátuma 8/11/2012.

²⁷ Nominet (2012), Are you an accidental outlaw? (online), <http://accidentalloutlaw.knowthenet.org.uk/question1>.

Creative Commons

A Creative Commons licencek olyan szerzői jogi licencek, amelyek támogatják a különböző anyagok megosztását és sokszorosítását. Emellett lehetőséget nyújtanak arra, hogy egyszerű és szabványosított formában engedélyezd a nyilvánosság számára kreatív munkád eredményeinek megosztását és felhasználását.²⁸

(A Creative Commons licencekről bővebben is olvashatsz a <http://creativecommons.org/licenses/?lang=hu> címen elérhető weboldalon.)

➔ Az alábbiak közül szerinted mely esetekben történt szerzői jogi jogsértés?

1) A Flickr-en találtál egy fényképet, amit a feltöltő a következő Creative Commons licenc alatt publikált:

A képet egy olyan zenei előadás reklámozására szeretnéd felhasználni, amire jegyeket adsz el. Törvényesen felhasználhatod ezt a képet?

2) A zenegyűjteményed több ezer számból áll. Letöltesz egy peer-to-peer fájlcsere-re használható szoftvert, és csak olyan tartalmakat töltesz le vele, amelyek nem állnak szerzői jogi védelem alatt. Ezzel megsérted a szerzői jogi törvényeket?

3) Egy audiovizuális anyagot készítesz egy színházi előadáshoz, és ehhez képeket keresel. A képet, amit fel szeretnél használni, a következő Creative Commons licenc alatt publikálták:

Felhasználhatod ezt a képet a szerzői jogi törvények megsértése nélkül?

A válaszokat a www.webwewant.eu weboldalon nézheted meg.

A felhasználók 47%-a nem képes határozottan megállapítani, hogy az általuk letöltött, stream formátumban felhasznált vagy megosztott tartalmak törvényesek-e vagy sem. Ez is mutatja, milyen fontos még több figyelmet fordítani a felhasználók oktatására és tájékoztatására.²⁹

²⁸ Tudj meg többet: <http://creativecommons.hu/>

²⁹ Ofcom (2012), Half of internet users unsure if content is legal (online), <http://media.ofcom.org.uk/2012/11/20/half-of-internet-users-unsure-if-content-is-legal/>.

6.2. Te kalóz vagy?

Floran

Az internet elvileg a szabad véleménynyilvánítás tere, így ha már valamilyen tartalom főtt van az interneten, mindenkinek lehetősége kellene, hogy legyen arra, hogy azt letöltse.

A következő tíz év során gyökeresen meg fog változni a zenéről alkotott minden elképzelésünk, és ezt a folyamatot semmi nem állíthatja meg... Egyáltalán nem értem, miért kell úgy tenni, mintha ez nem történne meg. Egészen biztos vagyok benne például, hogy a szerzői jog 10 év múlva már nem fog létezni, és a szerzőség és a szellemi tulajdon hatalmas csapásoknak nézhet elébe.

David Bowie 2002³⁰

Te kalóz vagy?

➔ Te szem előtt tartod a szerzői jogi törvényeket? Válaszolj az alábbi kérdésekre!

1. Előfordult már, hogy szerzői jogi védelem alatt álló zenét töltöttem le anélkül, hogy fizettem volna értük.
 Egyetértek Nem értek egyet
2. Előfordult már, hogy videókat vagy fényképeket készítettem a kedvenc együttesem koncertjein, és feltöltöttem ezeket a profilomra egy közösségi oldalon.
 Egyetértek Nem értek egyet
3. Nem kérek mindig engedélyt a barátaimtól vagy a családtagjaimtól, mielőtt feltöltöm az internetre a róluk készített képeimet.
 Egyetértek Nem értek egyet
4. Előfordult már, hogy másolatot készítettem a barátaimnak a boltban vásárolt DVD-imről.
 Egyetértek Nem értek egyet
5. Előfordult már, hogy egy iskolai feladathoz kimásoltam valahonnan egy szöveget, és nem tüntettem fel annak az eredeti szerzőjét.
 Egyetértek Nem értek egyet
6. Ha az internetről letöltött képeket használok fel, nem igazán járok utána, hogy szerzői jogi védelem alatt állnak-e.
 Egyetértek Nem értek egyet
7. Nem igazán zavar, ha valaki a blogomról vagy a weboldalamról származó szövegeket újraközzétesít anélkül, hogy feltüntetné, hogy én vagyok azoknak az eredeti szerzője.
 Egyetértek Nem értek egyet
8. Előfordult már, hogy a szerzőség megfelelő feltüntetése nélkül publikáltam a saját weboldalamon olyan anyagokat, amiket valaki másnak a weboldaláról másoltam ki.
 Egyetértek Nem értek egyet
9. Az illegális letöltés igazából nem törvénysértés, mivel szinte senkit nem büntetnek meg érte.
 Egyetértek Nem értek egyet
10. Az online tartalmak legyenek mindenki számára ingyenesek.
 Egyetértek Nem értek egyet

³⁰ Pareles, J. (2002), David Bowie, 21st-Century Entrepreneur (online), The New York Times, <http://www.nytimes.com/2002/06/09/arts/david-bowie-21st-century-entrepreneur.html?src=pm>.

A nyíl végétől indulva a fenti kérdésekre adott minden „Egyetértek” vagy „Igen” válaszáért lépj egy-egy mezőt jobbra. Hová érkeztél? Eredményedet beszéld meg a többiekkel!

Innen indulj!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Nagyon odafigyelsz a szerzői jogokra. Nem zavar, ha fizetned kell valamennyit valaki másnak a munkájáért, és mindig elismered vagy feltünteted a különböző anyagok eredeti szerzőjét.

Tisztában vagy a szerzői jogi kérdésekkel, de nem mindig tartod ezeket szem előtt. Miért fizetnél érte, ha ingyen is le lehet tölteni?

Lehet, hogy tisztában vagy a szerzői jogi szabályokkal, de nem igazán érted őket. Ha valaki nem szeretné, hogy mások felhasználják az alkotásait, ne töltsd fel az internetre!

➔ Könnyű megfeledkezni arról, hogy minden egyes szám **mögött** egy csapatnyi elkötelezett szakember áll, akik sokat dolgoznak azért, hogy minőségi zenei alkotásokat hozzanak létre. A Music Matters (A zene számít) kampány **ezeket a szakembereket** állítja az előtérbe. A kezdeményezés célja arra ösztönözni **minden zeneszerető embert**, hogy támogassák az alkotókat azzal, hogy **törvényes forrásokból szerzik be a zenéiket**.³¹ A <http://www.whymusicmatters.org/> weboldalon bővebben is olvashatsz erről a kampányról.

Mi a véleményed a Music Matters kampányról? Te támogatnád?

➔ **Saját alkotásaid védelme.** Előfordult már veled, hogy gondoskodtál valamilyen saját alkotásod szerzői jogi védelméről? Mi ennek a módja? Ismersz olyan forrást, ahol bővebben tájékozódhatsz ezzel a témával kapcsolatban?

➔ **Az érme két oldala.** Igen, az internetet mindenki szabadon felhasználhatja, azonban a weboldalak fenntartóinak is vannak bizonyos jogai, és ha te törvényt sértesz, joguk van közbelépni. Fel tudsz sorolni néhány példát arra, hogy milyen jogaid vannak neked, és milyen jogai vannak a weboldalak készítőinek vagy fenntartóinak?

Az én jogaim

Jogom van különböző tartalmakat megosztani a neten.

A weboldalak fenntartóinak a jogai

Joguk van törölni bármilyen szerzői jogi védelem alatt álló anyagot, amit a szerzői jogi szabályok betartása nélkül töltöttem fel.

TUJTAD ?

A szerzői jogokat sértő internet-felhasználók jelentős része nyilatkozott úgy, hogy kisebb valószínűséggel követnének el ilyen törvénysértéseket, ha olcsóbban juthatnának hozzá a törvényes tartalmakhoz (39%); ha minden általuk keresett tartalom elérhető lenne törvényes úton (32%); vagy ha egyértelműbb lenne, hogy mely tartalmak törvényesek (26%).³²

³¹ <http://www.whymusicmatters.org/pages/our-campaign>, megtekintés dátuma 4/01/2013

³² Ofcom (2012), Half of internet users unsure if content is legal (online), <http://media.ofcom.gov.uk/2012/11/20/half-of-internet-users-unsure-if-content-is-legal/>.

➔ Teszteld a tudásod! Válaszolj az alábbi kérdésekre!

Figyelj oda, mert néhány kérdésre több jó válasz is adható!

1. Találsz egy rasszista, erőszakos tartalmú videót. Mit teszel?

- Semmit, már fent van a neten, úgyhogy már nem tehetek ellene semmit.
- A bejelentő rendszert használva jelentem a videót a weboldal üzemeltetőinek.
- Telefonálok a rendőröknek, és hivatalos bejelentést vagy panaszt teszek.
- Letöltöm a videót, és megmutatom a barátaimnak is, hogy ők is lássák, milyen szörnyű.

2. Igaz vagy hamis?

- A szólásszabadság azt jelenti, hogy sértegethetek másokat az interneten.
- Ha valakiről nyilvános helyen készítek fényképet, akkor én vagyok a kép feletti szerzői jogok tulajdonosa.
- A közösségi oldalakról lehetetlen bármilyen tartalmat levetetni, kivéve, ha azok sértik a felhasználási feltételeket.
- Ha valakinek egy közösségi oldalon 500-nál több ismerőse vagy barátja van, az biztos, hogy nem fogja tudni megőrizni az internetes jó hírnevét.

3. Az alábbi jellemzők közül melyek jelzik, hogy egy weboldal használata biztonságos?

- https
- Egy lakat szimbólum a weboldal alján
- Zöld háttér a böngésző címsorában
- A weboldal címe .com vagy .org tartománykódra végződik

4. Az alábbiak közül mely adatok miatt válhatnál valamilyen visszaélés áldozatává, ha a mobilodon tárolnád őket?³³

- Lakcím
- Születési dátum
- Internetes bank belépési adatok
- Weboldal belépési adatok
- Bankkártya adatok
- Közösségi oldalakon használt jelszavak
- Magánjellegű fényképek vagy videók

5. Elfogadható dolog hamis névvel létrehozni egy profilt egy közösségi oldalon, ha az oldal felhasználási feltételeiben a valódi neved megadását kérik?

6. A trollkodás jelentése:

- Valaki más felhasználói fiókjának a feltörése és elfoglalása
- Negatív, hamis vagy sértő hozzászólások publikálása különböző internetes kommunikációs felületeken a többi felhasználó heves reakcióinak kiprovokálása céljából
- Sértő vagy negatív üzenetek írása egy elhunyt személy profiljára egy közösségi oldalon
- Spam üzenetek küldése egy közösségi oldal véletlenszerűen kiválasztott felhasználói számára

³³ Forrás: <http://inthedark.knowthenet.org.uk/question1>

- 7. Egy közösségi oldalon bejelölt ismerősnek valaki attól a cégtől, ahová a jövő héten mészállásinterjúra. Mit teszel?**
- Jóváhagyom a bejelölést, fogadjanak el olyannak, amilyen vagyok.
 - Elutasítom a bejelölést, mert ha meglátják, milyen tartalmak vannak a profilomra feltöltve, nem fogják nekem adni az állást.
 - Átnézem a profilomat, és letörlök minden olyan tartalmat, amit mások esetleg sértőnek tarthatnak – rámegy majd az egész hétvégém, de megéri.
 - Úgy állítom be a biztonsági beállításokat, hogy az új ismerősöm csak olyan tartalmakat láthasson, amiket én engedélyezek neki.
- 8. Az alábbiak közül melyek segíthetnek megőrizni a jó hírnevedet az interneten?**
- Csak olyan embereknek engedem, hogy az „ismerőseim” vagy a „barátaim” legyenek, akiket ismerek, és akikben megbízom.
 - Rendszeresen ellenőrzöm a közösségi oldalakon létrehozott profiljaim biztonsági beállításait, hogy biztosan a saját irányításom alatt tudjam tartani, hogy mi az, amit megosztok másokkal.
 - Törlöm a profilomat az összes közösségi oldalról, ahová regisztráltam.
 - Csak szakmai jellegű közösségi oldalakra regisztrálok (pl. LinkedIn).
- 9. A jövő héten állásinterjúra kell menned, ezért szeretnél gondoskodni róla, hogy az interneten elérhető információk alapján megfelelő kép alakuljon ki rólad. Mit teszel?**
- Írok egy hamis önéletrajzot, és feltöltöm néhány weboldalra.
 - Regisztrálok a LinkedInre, és itt beírom, hogy több világszerte elismert cégnél is dolgoztam – úgysem fogja ellenőrizni senki, hogy ez igaz-e.
 - Törlök minden kifogásolható tartalmat a nyilvánosan elérhető internetes profiljaimról.
 - Nem csinálok semmit – igazából senkit nem érdekel, mi van az interneten, az állásinterjún nyújtott teljesítményem alapján döntenek majd el, hogy megkapom-e az állást.
- 10. Egy jó jelszó segíthet megőrizni a jó hírnevedet az interneten. Az alábbi állítások közül melyek mondhatók el a legjobb jelszavakról?**
- Rövid és könnyen megjegyezhető
 - Hosszú jelszó, ami betűket, számokat és szimbólumokat is tartalmaz (lehet, hogy érdemes valahova leírni, mivel nehezen megjegyezhető)
 - A neved visszafelé betűzve, a végén a születési dátumoddal
 - A szótárakban nem szereplő szó, ami legalább 8 karakterből áll, a betűk mellett számokat és szimbólumokat is tartalmaz, és meg is tudod jegyezni
- 11. Egy nyilvánosan elérhető profilra valaki feltöltött rólad egy fényképet, amit a múlt hétvégi buliban készített. A képen a földön fekszel, melletted egy üres vodkásüveg hever. A képhez több mint 50 ember írt hozzászólást. Mit teszel?**
- Semmit, nem ittam, csak a barátaim állították be így a képet.
 - Kapcsolatba lépek a kép feltöltőjével, és megkérem, hogy törölje a profiljáról.
 - Kapcsolatba lépek a weboldal rendszergazdáival és követelem, hogy töröljék a képet a profilról – a kép amúgy is biztosan sérti a weboldal felhasználási feltételeit.
 - Nekem is van néhány „érdekes” képem a sértő kép feltöltőjéről, úgyhogy feltöltöm a saját képeimet, és gondoskodom róla, hogy mindenki értesüljön róluk.
- 12. Az alábbiak közül mi segítheti még személyes adataid védelmét?**
- Számítógéped beállítása úgy, hogy a képernyő rövid időközönként automatikusan lezáródjon, és a gép kérje a jelszavadat
 - SIM-kártya PIN-kód használata
 - Távoli törlés
 - Rendszeres biztonsági mentés
 - Rendszeres szoftverfrissítés
 - Vírusirtó használata

13. Egy baráti kör meghív egy hétvégi buliba, de félsz, hogy mi mindent töltenek majd fel rólad az internetre a következő héten. Mit teszel?

- Vigyázok, hogy kifogástalanul viselkedjek egész hétvégén.
- Nem megyek el, túl kockázatos.
- A hévége előtt elbeszélgetek a barátaimmal, megosztom velük az aggodalmaimat, és elmagyarázom nekik, miért fontos számomra az internetes jó hírnevem megőrzése.
- Elmegyek a bulira, és majd meglátom, mi történik utána

14. Az alábbiak közül mely cselekmény(ek) illegális(ak)?

- Zenehallgatás a megfelelő szerzői jogi engedélyekkel rendelkező szolgáltatók által működtetett internetes streamekről
- Letöltés az iTunesból
- Egy olyan videó megtekintése, amit valaki egy olyan koncerten vett fel, ahol megkérték a közönséget, hogy ne készítsenek felvételeket
- Zenehallgatás és letöltés a megfelelő szerzői jogi engedélyekkel nem rendelkező szolgáltatók által működtetett internetes streamekről

15. Törvényes dolog újrapiublikálni egy teljes cikket a szerző engedélye nélkül úgy, hogy feltünteted a cikk szerzőjét, és beilleszted az eredeti cikkre mutató linket?

Ne feledd:

- Rendszeresen ellenőrizd, és ha szükséges, módosítsd a közösségi oldalakon létrehozott profiljaid biztonsági beállításait.
- Amennyiben csak lehetséges, biztonságos weboldalakat használj (pl. https), amelyek titkosított információkat használnak.
- Ha egy új weboldalra való regisztráláskor nincs időd végigolvasni az oldal felhasználási feltételeit, próbálj meg valamilyen segédeszközt felhasználni ehhez, például az EULAlyzert.
- Mindannyian felelősséggel tartozunk a kifogásolható internetes tartalmak bejelentéséért. Minél többször jelentjük az ilyen tartalmakat, annál többet teszünk azért, hogy az internet mindenki számára biztonságosabbá váljon.
- Időnként érdemes rákeresned a saját nevedre (vagy beállítani egy Google értesítőt, ami a nevedet figyel), hogy jobban nyomon tudd követni, hogy mások milyen veled kapcsolatos információkat láthatnak a neten.
- Noha ez nem mindig egyszerű, *igyekezz gondolkodni, mielőtt posztolsz!*

További információkra, vagy tanácsokra lenne szükséged? Lépj kapcsolatba az Insafe saját országodban dolgozó képviselőivel.

Ausztria	www.saferinternet.at	Lettország	www.drossinternets.lv
Belgium	www.clicksafe.be	Litvánia	www.draugiskasinternetas.lt
Bulgária	www.safenet.bg	Luxemburg	www.bee-secure.lu
Ciprus	www.cyberethics.info	Magyarország	www.saferinternet.hu
Csehország	www.saferinternet.cz	Málta	www.besmartonline.org.mt
Dánia	www.medieraadet.dk	Németország	www.klicksafe.de
Egyesült Királyság	www.saferinternet.org.uk	Norvégia	www.medietilsynet.no
Észtország	www.targaltinternetis.ee	Olaszország	www.generazioniconnesse.it
Finnország	www.meku.fi/fisic	Oroszország	www.nedopusti.ru
Franciaország	www.internetsanscrainte.fr	Portugália	www.internetsegura.pt
Görögország	www.saferinternet.gr	Románia	www.sigur.info
Hollandia	www.digibewust.nl	Spanyolország	www.protegeles.com
Írország	www.webwise.ie	Svédország	www.medieradet.se
Izland	www.saft.is	Szlovákia	www.zodpovedne.sk
Lengyelország	www.saferinternet.pl	Szlovénia	www.safe.si

Impresszum

Kiadás:

- A European Schoolnet (Európai Iskolahálózat) kiadványa
- Készült az Insafe hálózattal együttműködésben, a Liberty Global és a Google támogatásával
- Kiadás éve: 2013

Design: Iddifix

További közreműködők: a tanárok, szülők és diákok, akik részt vettek e kiadvány kidolgozásában és tesztelésében.

Szerzői jogok

Cím: The Web We Want - Internet, ahogy mi szeretnénk

Prefix: 9789491440

ISBN: 9789491440427

EAN: 9789491440427

Szerzői jogok: Ez a kiadvány a Creative Commons Nevezd meg! – Ne add el! – Ne változtasd! 3.0 licenc alatt került kiadásra.

E licenc másolatát megtekintheti a következő weboldalon:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Az internet ajtót nyit egy vibráló, izgalmas világra, ami végtelen lehetőségeket nyújt a felfedezésre, a kommunikációra és az alkotásra. Olyan környezetet biztosít, ahol a kreativitás és a kíváncsiság szárnyalhat, és ahol a fiatalok a személyes interakciók világához képest látszólag kevésbé fenyegető körülmények között széles körű készségeket sajátíthatnak el. A gyanútlan felhasználók azonban számos csapdával is szembekerülhetnek az interneten. Ahogyan a tinédzserek életének minden más aspektusában, úgy ebben az esetben is igaz, hogy az oktatás nélkülözhetetlen az online média átgondoltabb használatának elősegítéséhez.

A *Internet, ahogy mi szeretnénk (Web We Want)* kiadvány a 13-16 éves diákok számára készített oktatási célú kézikönyv, melynek összeállításában és tesztelésében is részt vettek ilyen korú fiatalok. A kézikönyv a mai fiatalok ízléséhez és igényeihez igazított tartalmán és szemléletmódján keresztül arra szeretné ösztönözni a fiatalokat, hogy elgondolkodjanak olyan témákon, mint a digitális lábnyom, az internetes jó hírnév megőrzése vagy a jogok és a kötelességek kérdése. Emellett változatos gyakorlatok egész sora ad lehetőséget a fiataloknak arra, hogy megosszák egymással tapasztalataikat, továbbá elemezzék internetes szokásaikat és tevékenységeiket.

A tanárok, szülők és más pedagógusok a kézikönyv által érintett témákhoz, illetve a könyvben található feladatokhoz kapcsolódó további segédanyagokat is találhatnak a www.webwewant.eu weboldalon, amely egyben némelyik feladat vagy gyakorlat végrehajtásához is felületet biztosít a fiatalok számára.

